

Naročnina
 Prejeto izdaja
 za državo SHS
 mesečno 20 Din
 polletno 120 Din
 celoletno 240 Din
 za inozemstvo
 mesečno 35 Din
 nedejska izdaja
 celotele no v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
 Rokopis se ne vračajo, ne frankirano
 pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
 telefon št. 2050, upravnštvo št. 2326

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
 račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
 za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
 št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
 1 stoip. peti-vrsta
 mali oglaš po 150
 in 2 D, večji oglaš
 nad 45 mm višine
 po Din 2-50, veliki
 po 3 in 4 Din, v
 uredniškem delu
 vrstica po 10 Din
 Pri večjem c
 naročilu popust
 Izide ob 4 zjutraj
 razen ponedeljka in
 dneva po prezlitku

Velik korak

Veliki duhovni preokret, ki ga je sprožila svetovna vojna, je do tal omajal temelje, na katere je postavil vse politično, socialno in kulturno življenje evropskih narodov takozvani liberalizem. Načelo svobodne konkurence v gospodarskem dogajanju je dovedlo do brezobzirne razredne borbe med posedujočimi in nemaniči, v politiki je oboževanje samozakonite, na noben nadrejeni navedeni red ne vezane državnosti razdrlo krščansko skupnost narodov, ateistična ali pa napram religiji indiferentna kultura pa je skoro popolnoma uničila duhovno enoto človeštva. Pozitivistična znanost, laična morala, »čisto« razumstvo je čisto odpovedalo: v praktičnem življenju se je na razvalinah prejšnjega bohotno razpasel goli materializem. Človeštvo je zopet zahrepenelo po religiji, po višjem urejajočem povelju življenja, po vezanosti na Boga, vesoljsveni moralni red, po nadsvetnih in nadčloveških vrednotah, po lepšem in čistejšem, vzajemnem življenju, po novi bratovski družbi, ki ni mogoča brez vere v najvišjo pravico in ljubezen, v bogopodobnost človeka in nadnaravnih smoter njegovega in vsega življenja.

Ta teženja so se globoko odrazila tudi v dušo onega naroda, ki je po prvi veliki in dalekosežni revoluciji novega časa razgibal ves svet in iz katerega je izšel mogočni val takozvanega svobodomiselstva, ki je čisto po načrtu, rušeč sploh vsako verstvo po organiziranem delu takzv. lož napovedal zagrižen in dosleden boj kat. Cerkev in v obče krščanstvo. Notranje duhovne borbe med liberalizmom in tradicionalnimi religioznimi elementi v Franciji so našle odmeva po večini evropskih držav v bliki takozvanega kulturnega boja in antiklerikalizem, vera meščanske plitvosti, za katero ne obstoje v vesoljstvu nobene skrivnosti več, je prišla splošno v modo. V Franciji sami je to dovedlo pod Waldeck-Rousseauem, Combesom in Clemenceaum do dolgotrajnih notranjih kriz, ki so se končale z uzakonitvijo cele vrste protiverskih in proticerkvenih postav, popolnega razkrisjanjenja šole, ločitve Cerkve od države, potem ko se je Cerkev oropala svojega premoženja, do izgona redov in radikalne laizacije vsega javnega življenja sploh.

Toda že, ko je boj proti krščanskemu verstvu in Cerkev bil na vrhuncu in najbolj poplaren, se je začel, oziroma poživil notranji odpor najpogostejših in najglobljih ter resnično svobodoljubnih duhov Francije proti nasilju lažinaprednjaštva in lažiprostomiselstva. Francosko katoliško razumnost, vzgojeno po takih umovih kot so bil Joseph de Maistre, Ozanam, Montalbert, La Play, Gratry, Fonsegrive, je intenzivno delalo na prepojitvi kulturnega življenja, filozofije, vseh panog znanosti, literature, duhovnih ved v obče s krščanskim duhom in religioznimi vrednotami ter se neumorno kljub vsem težavam, oviram in predsodkom udeleževalo zlasti v duhu krščanske ljubezni na praktičnem polju široko organizirane dobrotelosti, socialnega skrbstva in takozvanega laičnega apostolata. Duhovščina se je odlikovala po svetosti življenja in skrajni požrtvovalnosti ter duhu odpovedi, ki se je sli: jno izkazal, ko je Cerkev, oropana gmočnih dobrin in državne podpore, stala sama zase. Katoliški umetniki pa so obdarili svoj narod z najlepšimi proizvodi duha in z Marc Sagnerom vidimo stopiti francoske katoličane polagoma tudi na arena politične borbe in socialnega dela v duhu moderne demokracije.

Preganjani, zasramovani in zaničevani od tolpe, ki je vedno tako rada sledila liberalni plutokraciji, ki omamlja izkoriščance z gesli o enakosti in svobodi ter duhovnem napredku, mečem ko sama misli in dela le na neenakosti in zaslužnjem množic — so francoski katoličani nno delali za moralni blagor in dvig svoje domovine in svojo ljubezen do nje dokazali z ogromnimi žrtvami za časa velike vojne. Francoski katoliki, širokogrudni prijatelji svobode, vneti zagovorniki ljudskih pravic in pospeševalci vsakega resničnega napredka (koliko štejejo sijajnih znanstvenikov!), so bili obenem vedno element reda, discipline in mirnega dela ter glasniki občestvenega duha. Objektivni »asprotniki so priznali, da brez dela in vpliva katoliških mislcev na vseh kulturnih področjih Francija ne bi bila prestala strašne izkušnje svetovne vojne tako, kakor jo je. Katoliška misel je s tajinstveno silo družila Francoze v eni misli in čustvu skrajne požrtvovalnosti za domovino. To so tisti notranji činitelji, ki so počasi pripravljali tudi preokret na političnem polju.

Kraljeve besede v zahvalo

r Belgrad, 9. okt. (Tel. Slov.) Na završku proslave prebitja solunske fronte, ki je zadivila vse naše zaveznike in inozemstvo radi svoje veličine, je Nj. V. kralj snoči priredil v dvoru slovesno večerjo na čast zastopnikom vseh enot naše vojske in tujih delegacij. Na tej slavnostni večerji je bilo 290 povabljenec: predsednik vlade g. dr. Korošec z vsemi člani vlade, predsednik narodne skupščine g. dr. Perič, podpredsednik skupščine g. Bogoljub Kujundžić, vse delegacije in vsi armadni poveljniki, predsednik Rdečega križa g. dr. Leko ter člani našega generalnega štaba in delegati vojnih enot, ki so sodelovali pri svečani reviji.

Včeraj je Nj. V. kralj vse čefe tujih delegacij odlikoval z redom Belega orla, maršalu Franchetu d'Esperayu je podaril krasno uniformo našega vojvode. Pred završetkom večerje je imel Nj. V. kralj govor v francoščini, v katerem se je obrnil na voditelje zavezniških delegacij in dejal:

»Prišedši k nam na proslavo ucvrstitve miru, so nam slavni vojaki, ki jih vidimo okrog sebe, napravili čast in zadojstvo, sodelujoč najiskrenejše na tem, da se obdrži o skupni napor ucvrščeni mir. Moja država ima pred očmi samo žarko željo, da dobra volja na tem temelju t naprej vlada med narodi, ki so preživeli težko preizkušnjo. Dvigam čašo k zdravju voditeljev države.«

Takoj nato se je Nj. V. kralj obrnil na častnike in dejal:

»Obračajoč se na Vas, dajem z zadovolji-

stvom izraza svojemu priznanju na dosedanji vaši častni in iskreni službi. V tem trenutku je prva in sveta naša dolžnost, da se spomnimo naših hrabrih tovarišev, ki so dali življenje za svobodo in veličino naše domovine. Njim naj velja zahvala in slava. To čašo dvigam k zdravju vseh tistih junakov, ki jih je doletela sreča, da so preživeli vojne strahote. Pozivam jih, naj svoje mlajše tovariše vzgajajo v tistem duhu in v tistih idejah, s katerimi je bila navdahnjena naša vojska pri prebitju solunske fronte. Sprejemajoč v to varstvo in ohranjanje drage pridobitve, naj tisti, ki prihajajo, posnemajo ta velika in svetla dejanja svojih predhodnikov.«

Vojvodi Franchetu d'Esperayu se je Nj. V. kralj zahvalil s kratko zdravico, v kateri je slavil junaško borbo, ki se je vršila pod vodstvom takratnega kraljeviča in namestnika kraljevega.

V imenu naših častnikov se je Nj. V. kralju zahvalil poveljnik V. armade v Nišu general g. Terzić. Po večerji se je Nj. V. kralj razgovarjal dolgo časa s posamezniki, nakar se je večerja zaključila.

V teku današnjega dne je odpotovala večina delegacij. Ravnotako so tudi odpotovale delegacije iz notranjosti. Vendar je v Belgradu ostalo še mnogo ljudstva. Ves Belgrad je še vedno pod vtisom veličastne proslave, ki je poekla brez najmanjšega incidenta in na splošno zadovoljstvo ter je ponevno pokazala veličino in moč naše države.

in zbudil k samostojnosti avstrijske nasledstvene države.

Žal, da je bilo med nami nekaj takih, ki se v pojem naroda in države še niso zživeli, niti ga doživeli! Da je med nami nekaj takih, ki kvarijo sicer svetlo karto naše države! Da je med nami nekaj politikov, ki hočejo nasilno in z izmišljenimi pretvezami odvrniti državljane od tam, kamor jih žene naravno srce. Čudovita ironija usode je, da so ravno tisti, ki so si nekoč s Pribečevićem in slovensko SDS na čelu prisvajali narodnost in državnost, Solun in jugoslovanske dobrovoljce, ki so ravno nasproti inozemstvu v prvih letih naše samostojne države kazali tako veliko gesto, da so se ravno ti krogi spozabili tako daleč, da so izrekli naravnost: Za nas ni Soluna! Za nas ni desetletnice solunskega preboja! Za nas ne velja, kar velja pri vseh drugih državah in narodih ter političnih strankah, da mora ozki strankarski ozir in osebna korist ob takih prilikah brezpogojno v ozadje v primeri z dogodki, ki so vsakemu narodu brez ozira na veroizpoved in strankarsko pripadnost svetla točka državne bodočnosti. Žal, da so hoteli ti ljudje prekiniti našo narodnostno tradicijo, ki živi iz slavnih dni v slavnejšo bodočnost, ki se zaveda, da nekaj zmore in da ji je naravno pravo dalo gotovo misijo na zemlji. Pribečević se je ponovil že drugič. Prvič se je obregnil ob Kajmakčalan, drugič se je odrekel Solunu. Kje so njegovi bivši nacionalisti, kje dobrovoljci, kje njegovi ljubljani Orjunaši, da so k tej gesti molčali in ne na ves glas protestirali! Kdor ne prizna Soluna in kdor ga meri po strankarski obleki, je veleizdajalec domovine in škodljivec naše moči v inozemstvu!

Tudi v tem oziru velja: Če se je Pribečević s svojim govorom o Kajmakčalan »nemogočil«, se je z govorom o Solunu s slovensko SDS vred diskvalificiral za vsako sodelovanje pri vodstvu države za nedogledno bodočnost. Njegova reputacija je tudi v očeh inozemstva nemogoča.

Venizelos v Belgradu

r Belgrad, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik grške vlade g. Venizelos je popoldne ob pol 2. prispel z orient-ekspresom v Belgrad. Ze snoči sta ga na obmejni postaji v Rakeku sprejela uradnika zun. ministrstva

gg. dr. Gavrilovič in Pavlovič. Nj. V. kralj je dal g. Venizelosu na razpolago svoj osebni dvorski vagon. O. Venizelos je bil zelo pri srčno ganjen nad tako kraljevo pozornostjo. V Venizelosovem spremstvu so se nahajali g. Joan Politis, ravnatelj političnega oddelka v zun. ministrstvu v Atenah, g. Stefani, osebni tajnik, g. Lambiris, tajnik zun. ministrstva v Atenah.

Nekateri belgrajski časnikarji so se odpeljali do Rume, kjer jih je predsednik grške vlade g. Venizelos takoj ljubeznivo sprejel. Po predstavitvi in prisrčnem pozdravu je g. Venizelos izjavil sledeče:

»Vsekakor vas bo seveda zanimal cilj mojega prihoda. Ta je istoveten s ciljem mojega potovanja v Pariz in London, kamor sem šel obvestiti, kaj sem napravil v Rimu, da po kažem značaj pogodbe z Italijo. Zelo sem srečen, da se mi daje prilika, da pridem v Belgrad. Ze petnajst let je minilo, kar sem bil poslednjikrat v Belgradu takoj po podpisu bukareškega miru. Pozneje sem prišel do Niša, kjer sem se sestal s pokojnim Pašičem. Kakor sem dejal, zelo sem srečen s prihodom v državo starih zaveznikov in prijateljev. V Belgradu se bomo razgovarjali z vašimi politiki o skupnih vprašanjih, ki zanimajo naši državi in ki nam bosta dovolili, da podpisemo tudi med nami pakt miru, za katerim tako zelo hrepenimo.«

»Kaj nam lahko rečete, gospod predsednik, o svojem razgovoru z g. Marinkovičem?«

»Imela sva tri dolge konference. Kakor veste, sva s poslednje izdala komunike. Na teh konferencah sva se strinjala v vseh vprašanjih, kakor tudi o proceduri nadaljnj. dela za srečno ureditev teh vprašanj. Obžalujem, ker je moral g. Marinković ostati v Parizu. Pa tudi z g. Šumenkovičem upam, da bom mogel nadaljevati razgovore na istem temelju v Belgradu. Zadovoljen sem, ker lahko ugotovim, da je vaša država velika in lepa, da ima odlično bodočnost, kar mi dela veliko zadovoljstvo.«

»Ali se boste, gospod predsednik, razgovarjali z g. Šumenkovičem tudi o podrobnostih vseh vprašanj?«

»Trgovini moramo dati največje ugodnosti. Seveda mora naša suvereniteta ostati nedotaknjena. Tudi z vaše strani se bo storilo isto. Jugoslavija ne sme niti malo dvomiti v mojo iskrenost in prijateljstvo, in sicer tem manj, ker je ureditev vseh teh vprašanj samo stvar čiste medsebojne zaupanja. Kar se tiče daljnjih podrobnosti o naših razgovorih, vas prosim, da mi dovolite, da se o tem razgovorim z vašimi politiki, potem vam bom dal komunike.«

Nato je nek časnikar napravil aluzije na indiskretnost tiska in navedel primer, da je nek atenski list celo trdil, da je g. Venizelosu g. Marinković ponudil zavezništvo, pa da ga je g. Venizelos energično odbil. G. Venizelos se je na tako vest smejal in nadaljeval:

»Srečem sem, da lahko apeliram na vas zastopnike tiska, da nas boste lojalno podpirali, da bomo mogli mi politiki v svojih razgovorih priti do stvarnosti in prijateljstva, oziroma pravzaprav, da obnovimo tisto, kar je že pred vojno obstajalo.«

»Ali ste, g. predsednik, govorili o zvezah med Grčijo in Jugoslavijo?« — »Resnica je, da sva govorila vse to v duhu načel Društva narodov.« — »Ali ste, gospod predsednik, v zvezi s tem govorili tudi kaj o Bolgariji?« — »Seveda, govorila sva tudi o vseh skupnih balkanskih vprašanjih. Mi bomo tisti, ki bomo Bolgariji prožili roke in rekli: Stopite z nami skupaj, da delamo za interese Balkana.«

Nato je g. Venizelos kratko časnikarje informiral o poslednjih dogodkih med Turčijo in Grčijo, ki sta kljub Locarnu na splošno zadovoljstvo uredili vsa vprašanja.

»Mi ne bomo izostali, da prevzamemo iniciativo, da bo tudi Bolgarija prišla k nam. Ravnotako bomo Bolgariji vse olajšali za izvoz.«

Na belgrajski postaji so ga sprejeli dr. Korošec, predsednik vlade dr. Šumenković in višji uradniki zun. ministrstva. Venizelos stane v grškem poslaništvu.

Venizelos je takoj po svojem prihodu v Belgrad prejel pismo turškega zunanjega ministra Izmet paše, v katerem izreka »voje veselje«, da se je grški ministrski predsednik odločil priti v Angoro.

Romunski vladni krogi zagotavljajo, da potekajo pogajanja zelo ugodno in da je romunsko zunanje posojilo takorekoč sklenjena stvar.

Sedaj čujemo, da je francoska vlada začela demontirati svojo proticerkveno postavodajo, odporu takozvanih svobodomiselcev proti temu pa manjka vsake notranje sile in moralnega naslona, tako da ni dvomiti, da si bo Cerkev priborila v primeroma kratkem času tudi tisti zunanji vplivi, ki ji gre po njenem velikem duhovnem poslanstvu v človeški družbi. Socialne borbe današnjega časa so zlasti v Franciji tako hude, razruševalne sile v množicah tako gro-

zeče in pomirjenje stanov ter zadovoljitev upravičenih teženj zatiranih po pravični zakonodaji v neodločljivi, da država ne more pogrešati prijateljskega sodelovanja Cerkve, ki je še vedno najjačji faktor življenja zapada. In resnična duhovna obnova naroda tudi ni brez »je mogoča. Francija, ki bo v tem spoznanju storila prvi veliki korak, bo v tem obenem učiteljica vsega omikanega človeštva.

Redukcija gimnazij

r Belgrad, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Finančni odbor je imel danes sejo, kateri so prisostvovali ministri gg. Subotić, Spaho in Grol. Takoj se je prešlo na predlog prosvetnega ministra o ukinitvi gimnazij. Ta predlog se glasi:

Po finančnem zakonu 1928/29 in razlagi tega zakona se mora v začetku tekočega leta pristopiti k redukciji popolnih in nepopolnih gimnazij. Po mojem mnenju je potrebno več gimnazij preurediti kot štirirazredne gimnazije tam, kjer ni dovolj pogojev za celotno gimnazijo, predvsem pa tam, kjer ni dovolj učencev. Nižje gimnazije, ki nimajo zadostnega števila učencev, je treba pretvoriti v meščanske šole gospodarskega tipa, ki naj odgovarjajo povsod krajevnim potrebam. Nižje gimnazije s povsem majhnim številom učencev je treba popolnoma ukiniti. Radi tega mi je čast predlagati:

1. Da se v šolskem letu 1928-29 zaprejo v višji gimnaziji V. in VI. razred, če ni 1. oktobra v njih nad 50 učencev, da se zaprejo VII. in VIII. razred v višji gimnaziji, če nimata več kot 15 učencev, ki redno obiskujejo pouk. 2. Da se vse nižje gimnazije s skupnim številom učencev pod 110 pretvorijo v meščanske šole, predvsem gospodarskega tipa. Številčno stanje se ima ugotoviti 1. oktobra. 3. Da se popolnoma zaprejo vse nižje gimnazije, ki imajo na dan 1. oktobra manj kot 60 učencev v vseh štirih razredih. Započeta redukcija nižjih gimnazij, ki so imele več kot štiri razrede, se bo nadaljevala.

Minister Grol je v kratkem govoru obrazložil ta predlog in naglasil, da se na ta način izvršijo redukcije, kjer so se vršile velike zločabe. Sedaj se je najprej dovolilo, da se izvrši vpis učencev in šele na podlagi njihovega števila se bo izvršila redukcija. Predlog je bil po kratki debati sprejet.

Nadaljni ukrepi finančnega odbora.

Nato se je določil kurz za nabavo materiala na račun reparacij. Določilo se je, da se nabave, izvršene na račun reparacij pred 29. novembrom, likvidirajo pri naročilih samoupravnih teles po kurzu 1 zlate marka za 5 dinarjev. Pri naročilih zasebnih industrijskih podjetij 1 zlate marka 6 Din do 100 odstotkov, preko 100 odstotkov se pa računa 1 zlate marka 13 Din. Vsi pa morajo plačati za razliko 12 odstotno obresti v korist državne blagajne od 1. januarja 1929. Ta predlog je bil sprejet. Nato se je prešlo na razpravo o predlogu o ustroju začasnega gospodarskega sveta. Minister Spaho je izjavil, da je ta predlog umaknil in da ga pošlje narodni skupščini, za kar je dobil pooblastilo v finančnem odboru.

Finančni odbor je nato svojo sejo prekinil. Prihodnja se bo sklicala pismeno.

Hrvati pri dr. Korošcu

r Belgrad, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Predsednik vlade g. dr. Korošec je danes sprejel nad 200 hrvatskih kmetov iz primorsko-krajiške oblasti. Deputacije je vodil bivši minister dr. Dušan Peleš. Deputacija je predsedniku vlade čestitala k lepo uspeli proslavi desetletnice prebitja solunske fronte, nakar se je predsednik vlade g. dr. Korošec razgovarjal s posameznimi člani deputacije o potrebah tamkajšnjega ljudstva. Istotako je predsednik vlade g. Korošec sprejel številno deputacijo dalmatinskih kmetov iz severne Dalmacije, ki se mu je predstavila pod vodstvom narodnega poslanca Urokal.

Iz Maribora so poslali poljski častniki, ki so potovali po naši državi, vojnemu ministru obširen brzojav, v katerem se mu toplo zahvaljujejo za toplo gostoljubnost, ki so jo uživali za časa svojega bivanja v naši državi.

Spor v splitskem združništvu

6 Split, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Splitsko okrajno sodišče je zavrnilo priznanje novega odbora Zadrugne zveze v Splitu. Dolga je 9.000.000 Din v Zadrugni zvezi, v Zadrugni banki pa 13.000.000 Din. Sodišče je utemeljevalo svoj sklep s tem, da je bilo na dnevnem redu, da se odbor spopolni, ne pa da se voli nov odbor. Ta prepričanje ubil še tisto malo zupanjanja, ki so ga imele članice do zveze.

Rektor v Zagrebu umrl

6 Zagreb, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je umrl rektor hrvatskega vseučilišča dr. Ernest Miller. Pokojni Miller je predaval na univerzi kazenskega prava in sociologijo. Kot predavatelj je bil zelo priljubljen. Pokojnik je bil zelo imovit in je bil predsednik Zveze jugoslovenskih denarnih zavodov.

Heinzel pri KDK v nemilosti

6 Zagreb, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Današnja »Riječ« prinaša pod naslovom »Zupan išče zveze z režimovci« oster napad na Heinzel ter pravi, da se Heinzel, ko vidi, da je njegov položaj v občinskem svetu popolnoma omajan, prizadeva, da bi stopil v zveze z režimom. Kot senzacijsko prinaša, da je Cavarčić, član občinskega sveta, ki naj bi za Heinzel vzpostavil zveze z režimom, odpotoval v Belgrad, da poroča g. dr. Korošcu. Ravnotako »Narodni val« napada Heinzel ter ga sumiči, da želi postati komisar na magistratu.

V znamenju tajne diplomacije

v New York, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Izdajatelj lista »Associated Press«, ki pripada Hearstovemu koncernu, Viljemu Randolph objavila izjavo, v kateri izraža svoje začudenje o vzemirjenju francoske vlade radi objave tajnega francosko-angleškega dogovora, če ta dogovor vsebuje nekaj, kar naj pristopi k vsem mogočim kombinacijam, ki so naperjene proti dobrobiti in napredovanju Amerike. Objava dokumenta pa je v ostalem Francijo odrešila suma, da je vsebina dokumenta še težja, kakor je bila objavljena. Tajna diplomacija, ki je odgovorna za zadnjo vojno, bo sprožila tudi prihodnjo veliko vojno. Franciji je treba izjaviti, da v tem primeru ne sme zopet računati na pomoč Amerike, da se reši poloma.

Francija ni Italija

v Paris, 9. oktobra. (Tel. »Slov.«) Francoski listi skušajo, da kolikor mogoče omalovažujejo odpravilo italijansko noto na mornariški dogovor. Noto ima pravzaprav samo še vrednost kot informacija. Za Francijo je popolnoma izključeno, da bi se postavila na popolnoma enako stališče z Italijo, ker je že glede tonaže velikih

bojnih ladij in matičnih ladij za letala sprejela zenačenje z Italijo. To bi bilo enako stremiljenju, da bi se priznala italijanska nadoblast v Sredozemskem morju, ki more tam koncentrirati svoje brodogradnje, dočim mora Francija razen tega varovati tudi svojo obalo na Atlantskem oceanu, v Severnem morju in svoje zveze s kolonijami. Pertinax meni, da bi bil pristanek na te italijanske želje enak pobudi za kak italijanski puč v Tunisu.

Italija zahteva v svoji noti na angleško in francosko vlado, da ne sme imeti nobena celinska evropska država več oborožene sile kot ona. Tak položaj smatra Italija za razorožitev.

IZGNAN DOPISNIK

v Pariz, 9. oktobra. (Tel. »Slov.«) Pariški dopisnik Hearst Presse Harold Horan je bil radi objave tajne okrožnice francoskega zunanjega ministrstva o mornariškem dogovoru izgnan, ker se je branil izdati svojega informatorja. Sporočilo se mu je tudi, da je mogoča obtožba radi podkupevanja uradnikov in eventualna kazen ječe do 6 let. V angleških listih je izgon povzročil veliko pozornost. V znamenju tajne diplomacije.

Nasprotniki cerkve se oglašajo

v Paris, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Oficijski organ radikalne stranke »Ere nouvelle« potrjuje tla, da o obeh členih finančnega zakona o vrnitvi zaplenjenih cerkvenih posestev in o zopetni pristopitvi verskih redov v Francijo v ministrskem svetu res ni bilo govora. Kakor piše »Quotidien«, tudi Briand o tem ni bil orijentiran, temveč je neki uradnik Quai d'Orsay (izrecno se izjavlja, da to ni bil Berthelot), kakor se omenja, v sporazumu s papeško nuncijaturo zastopal obe zahtevi v imenu Quai d'Orsay nasproti Poincareju, ki je smatral, da ga krije Briand. »Quotidien« smatra, da bi bilo zato enostavno, da se oba člena zopet umakneta, ter ostro napada člane finančne komisije, katerih resnost je postala zelo dvomljiva radi tega, da so se pustili presenetiti. Radikali so znani nasprotniki katolicizma. Brez dvoma bo Poincare z novim načrtom prodrli.

Hlinka napada Madjare

v Praga, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Voditelj slovaške ljudske stranke poslanec Hlinka je izjavil na velikem shodu v Tirnovi, da imajo Madjari na Slovaškem več prostosti, kakor Slovaki na Madjarskem. Madjarska manjšina na Slovaškem pa kriči tem glasneje o zatiranju, čim bolj jim gre vlada na roko. Slovaki hočejo s svojimi sosedi živeti v miru, od svojega ozemlja pa ne morejo prepustiti ničesar, ker bi jim sicer ostale samo gole skale in nerodovita tla. Shod je potem sprejel resolucijo, ki zahteva, da se dne 31. oktobra administrativna avtonomija Slovaške spremeni vsaj v načelu v politično avtonomijo.

Druga švicarska nota

v Curih, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Švicarski zvezni svet je sklenil, da odpošlje italijanski vladi novo noto v zadevi aretacije Rossija. Politični oddelek izjavlja v komunikaciji, poslanec švicarskim listom, da razprava o tem ne zadeva načelnih vprašanj in da se bo nadaljevala povsem v prijateljskem smislu. Listi se pozivljajo, da razumejo položaj in da ne otežujejo tega še nerešenega vprašanja s tem, da zahtevajo brezplačno objavo.

Macdonald gre v Berlin

v Berlin, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Ramsay Macdonald bo prihodnjo nedeljo prišel v Berlin v spremstvu svojega pristaša Mosleya in njegove soproge ter bo tam imel predavanje v dvorani nemške državne zbornice. S tem predavanjem se otvori vrsta predavanj, ki jih hoče prirediti te dni ustanovljeni odbor za mednarodne razgovore. Temu odboru pripadajo med drugimi tudi voditelji velikih strank nemškega državnega zbora, kakor socijalnih demokratov, centurama, nemške ljudske stranke, gospodarske stranke in nemških nacijskevalcev.

Stavba se podria na delavce

v Praga, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Na vogalu Porievue in Škofijske ulice v Pragi se je danes popoldne podrla nova zgradba 7 nadstropne hiše tvrdke Jakš. Zgradba je bila zunaj že popolnoma degražena ter je v notranjosti delalo okoli 60 delavcev. Večina teh delavcev je ostala pod razvalinami. Dosedaj so potegnili izpod razvalin 6 mrtvih in 20 ranjenih, 30 pa jih še pogrešajo. Proti stavbni tvrdki se je uvela preiskava. Trdi se, da je bila zgrajena na peščenih tleh, ki jih je naplavila Vltava.

Pogajanja med CSR in SHS

v Praga, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Češkoslovaško-jugoslovenska trgovinska pogajanja so se danes nadaljevala. Glavni predmet razprave so prednostne tarife. Češkoslovaška je pred-

ložila dva seznama svojih zahtev o konsolidaciji in znižanju carin. Pred vsem zahteva Češkoslovaška znižanje carine za tekstilno blago, v katerem ima največje industrije. Jugoslavija pa zahteva obsežne koncesije za izvoz poljedelskih produktov v Češkoslovaško.

Demonstracije tudi v Bratislavi

v Praga, 9. okt. (Tel. »Slov.«) V zvezi z dogodki v Dunajskem Novem mestu dne 7. oktobra je prišlo v Bratislavi do spopadov med komunisti in policijo. Komunisti so poskušali demonstrirati pred avstrijskim konzulatom, ko so prej hoteli imeti svoj shod, kateri jim je bil zabranjen. Več oseb je bilo aretiranih, katere pa so pozneje izpustili.

Zvezni kancler dr. Seipel je sklical za četrtke voditelje posameznih parlamentarnih skupin, da se z njimi porazgovori o notranji razorožitvi Avstrije. Stranke so sodelovanje obljubile.

Avstrijski kancler dr. Seipel je izjavil, da bi bila prepoved prireditve v Dunajskem Novem mestu narod samo razdražila. Mir se more zagotoviti samo z mirovnimi sredstvi.

Grof Bethlen toži.

v Budimpešta, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Bivši finančni minister Kallay in bivši pravosodni minister Nagy, ki sta izstopila iz vladne stranke, sta na shodu volivcev ostro napadala vlado in posebno ministrskega predsednika Bethlena, da sta protežirala svoje sorodnike in prijatelje. Grof Bethlen je zato vložil proti njima tožbo radi obrekovanja.

Madjarska se upira vsem.

v Praga, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Madjarsko noto o pristopu Madjarske h Kellogovemu paktu označujejo praški listi kot obtožbo proti vsem zavezniškim in pridruženim silam, ki so podpisale trianonsko pogodbo, kar ne bo ostalo brez odgovora.

Madjarska je prijavila svoj pristop h Kellogovi pogodbi. Obenem je zaprosila Washington, naj se zavzame za spremembo poveljnih mednarodnih pogodb, da bo Madjarom bolje.

Zeppelin odletel v Ameriko.

v Friedrichshafen, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Zrakoplov »Graf Zeppelin« bo najbrže zgodaj jutri zjutraj nastopil svojo pot v Ameriko. Polet v Lakehurst bo trajal 50 do 70 ur. Ameriška mornariška letala bodo slovesno pričakovala prihod zrakoplova ob ameriški obali.

V Ottobrunnu pri Münchenu so odkrili nameravan dinamični atentat na Ebertov spomenik, ki je bil pred kratkim odkrit.

v Heidelberg, 9. okt. (Tel. »Slov.«) Seizmograf deželne zvezdarne na Königstuhlju je zabeležil približno 10.000 km oddaljen izredno hud potres, ki je trajal od 4 zjutraj do 8 zvečer.

Slovenski Krajin

5. junija 1928 je divjalo nad 23 celimi in nad manjšimi deli drugih občin v Slovenski Krajin strašno neurje s točo, ki je po uradnih ugotovitvah sreskega glavarja v Murški Soboti povzročilo okroglo 25 milijonov dinarjev škode.

Da se težko prizadetemu prebivalstvu da prva pomoč, je oblastni odbor v Mariboru takoj razdelil med prizadete občine brezplačno en vagon semenske ajde in pol vagona prosa.

Nadalje je sklenila oblastna skupščina na svoji seji z dne 21. julija 1928 soglasno na predlog oblastnega odbora in na samostojni predlog oblastnih poslancev gg. Petra Osterca, Geze Horvata, Stefana Litrova, Ivana Matjašca in tovarišev ter na samostojni predlog oblastnih poslancev gg. Franca Hodoščeka, Stefana Godine, Ivana Kuharja in tovarišev pod osmo točko dnevnega reda sledeče:

»Prebivalcem, prizadetim po elementarni neizgodi v Slovenski Krajin v občinah: Novi Beznovec, Stari Beznovec, Brezovec, Cankova, Domajinci, Gerlinec, Gornji Crnci, Gorica, Krašče, Lemarje, Markišavci, Martjanci, Mo-

ravci, Nemčavci, Puconci, Predanovci, Strukovič, Skakovci, Sebeborci, Topolovci, Pužavci, Vadarci in Zenkovič, naj se da možnost, da kupijo semensko žito, in sicer pšenico in rž.

Oblastni odbor naj kupi za to potrebno seme in naj ga da prizadetim na razpolago, in sicer na ta način, da bodo oni posestniki, ki ne morejo plačati semena v gotovini, podpisali zadolžnico, s katero se zavezujejo plačati kupnino za semensko žito v petletnih obrokih, med tem časom pa plačevati največ 6 odstot. obresti. Razliko med obrestno mero naj trpi mariborska oblast.

Na podlagi tega sklepa je oblastni odbor zbral vse podatke o potrebi semenskega žita in ugotovil, da je po došlih izjavah potreben nakup 28 vagonov pšenice in 22 vagonov rži za seme.

Za dobavo tega žita je oblastni odbor najprej pozval veleposestva iz Slovenske Krajine, potem veleposestva na Hrvaškem, Bački in Vojvodini ter veletrgovce z žitom v Mariboru in Ljubljani. Zahteval je prvovrstno semensko, trierirano blago z vzorci. Na vprašanje sta odgovorili le dve veleposestvi iz Slovenske Krajine in kmetijska šola v Račicah. Vsi ti producenti so ponudili skupno 9 vag. blaga, a veleposestvo v Dol- Lendavi je odgovorilo, da semenskega žita sploh nima na razpolago.

Radi tega je bil oblastni odbor prisiljen, da nabavi seme iz tvrdk izven Slovenske Krajine in sicer pri okrajnem zastopu v Ljubljani, pri tvrdkah Rosenberg in Scherbaum v Mariboru ter pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Oblastni odbor se je pri sprejemu ponudb oziral na kakovost poslanih vzorcev in na primernost cen.

Ponudbe veleposestev na Hrvaškem, v Bački in Vojvodini se niso mogle upoštevati, ker so nudila semensko pšenico po ceni 400 Din za 100 kg loco nakladalna postaja, a rži sploh niso ponudila.

Tvrdke, od katerih so se ponudbe sprejele, so nudile pšenico po 330—315 Din, a rž po 310 Din za 100 kg franco Slovenska Krajina. Poslani vzorci so odgovarjali zahtevam, ker sta se tudi dva oblastna poslanca iz Prekmurja o njih pred nakupom pozitivno izrazila.

Rži je bilo vsega skupaj ponujenih samo 20 vagonov, ker rži pri nas primanjkuje.

Ker se je moral upoštevati čas setve, se je določil termin odbave od 1.—10. sept.

Sklenilo se je, da se bo delilo na treh mestih na enkrat:

- a) na veleposestvih za 5 občin;
- b) na postaji Murska Sobotica za 9 občin;
- c) na postaji Puconci za 10 občin.

Cena se je določila na Din 320 za pšenico 100 kg in 310 Din za rž 100 kg.

V istem času je bila cena trgovski pšenici na ljubljanski borzi Din 300, a rži 305 dinarjev.

Dne 4. septembra 1928 se je začelo deliti na veleposestvih in se je v teku treh dni razdelilo okrog 10 vagonov prvovrstnega semenskega blaga.

Istega dne bi se morala na postaji Murska Sobotica razdeliti dva vagona pšenice. Ker pa blago ni odgovarjalo naročilu, so ga zastopniki oblastnega odbora zavrnil in stavili tvrdki Rosenberg na razpolago, ki ga je prevzela brez ugovora in nadalje poslala 11 vagonov pšenice in 8 vagonov rži prvovrstne kakovosti.

Nadalje so se zavrnil v Murski Soboti še trije vagoni rži in v Puconcih 1 vagon pšenice. Iz tega se vidi, da se je prevzemalo samo dobro blago.

Skupno je bilo razdeljenih 27 vagonov pšenice in 19 vagonov rži. V splošnem je bilo opaziti, da so ljudje uvideli dobroto akcije. Oblastni odbor ima v rokah tudi dokaze, da so ljudje, ki so spočetka pokrenili umeten odpor proti pomožni akciji in celo neupravičeno nastopali v imenu cele občine, sami vzeli večje množine, kakor so jih naročili. Namen takih ljudi je torej popolnoma prozoren.

Razni špekulanti in demagogi so hoteli izrabiti tudi to akcijo v svoje nečedne namene, toda niso uspeli. Začetkomu umetno napravljeno razburjanje ljudstva, češ, da so cene previsoke in blago slabo, se je kmalu poleglo in moremo ugotoviti, da so ljudje zahtevali celo več blaga, kakor so ga prvotno naročili. Prišli so celo ljudje, ki so v gotovini kupili seme, čeprav ga niso naročili. To je najboljši dokaz za popoln uspeh akcije.

Namen akcije je bil: preskrbeti kmetovalcem semensko žito po dosegljivi nizki ceni in proti plačilu kupnine v 5 obrokih s 6 odstot. obrestmi in pri tem izključiti vsako izkoriščanje od strani raznih prekupev. In ta namen je bil dosežen v polni meri, posebno, ako se pomisli, da znaša v Slovenski Krajin navadna obrestna mera 20 in več odstotkov, in nadalje upoštevajo, da bi se bile cene žitu zvišale v Slovenski Krajin do neverjetne višine, ako bi bili morali posamezniki kupovati pri trgoveh žito.

Brez dvoma se je splošnosti nudila velika pomoč.

Oblastni odbor mariborske oblasti v Mariboru
Predsednik: Leskovar s. r.

Dunajska vremenska napoved. Milo vreme bo trajalo dalje; mogoča je pooblašitev in morda tudi dež.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 10. oktobra: Frančišek Borgia, Ludovik, Gereon. — Solnce vzhaja ob 6.17 in zahaja ob 5.17. — 284. dan v letu.

Zgodovinski dnevi

10. oktobra: 1394. je sultan Bajazid razbil vojsko bosanskega vojvode Mirče pri Rovinah. V tem boju je padel Kraljevič Marko. — 1684. se je rodil francoski slikar Antoine Watteau. — 1731. se je rodil Henry Cavendish. — 1846. se je rodil ogrski slikar Mihael Munkácsy (Lieb). — 1861. se je rodil potovalec na severni tečaj Fritjof Nansen. — 1897. so na Markovem pokopališču na Dunaju izkopali zemeljske ostanke Vuka Karadžića in Valentina Kopitarja in jih prepeljali v Belgrad oziroma v Ljubljano.

Osebnosti

★ † Župnik Gustav Koller. Včeraj, dne 9. oktobra, je v št. Jakobu ob Savi skoro nenadoma umrl ondodni župnik duhovni svetnik Gustav Koller. Preteklo nedeljo je opravil vse duhovsko opravilo, včeraj jutro ob polnoči je pa na posledicah oslavljenja srca umrl. Pokojni je bil rojen v Ljubljani dne 9. decembra 1869. V mašnika posvečen je bil dne 23. julija 1892. Služboval je kot kaplan v št. Juriju pod Kumom blizu štiri leta, na kar je prišel v Babno polje, kjer je bil tudi blizu štiri leta župni upravitelj in župnik, L. 1899. pa je prišel v Podrago pri Vipavi, kjer je služboval do svojega izгона nad 27 let. Po izgonu vipavskega dekana g. Andreja Lavriča je opravljal precej časa tudi dekanjske posle kot prodekan. L. 1926. je moral na pritisk Italijanov zapustiti Podrago. Dobil je lepo župnijo šentjakobsko, kjer je bil pa komaj dve leti. Bil je zelo ljubezniv in blag duhovnik, delaven in pošten do zadnjega. Pogreb bo v četrtek, dne 11. t. m. ob 9 dopoldne.

★ Premestitve na srednjih šolah. Premesteni so profesorji dr. Ivan Arnež iz III. drž. gimnazije na I. državno gimnazijo v Ljubljani; dr. Nikolaj Omersa iz državne gimnazije v Celju na II. državno gimnazijo v Ljubljani; Rudolf Šaršon iz državnega učiteljskega v Kastvu na državno gimnazijo v Mariboru in Franc Devetak iz državne gimnazije v Ptuj na III. državno gimnazijo v Ljubljani.

★ Poročila sta se v Mariboru dr. Franjo Muhič, sodnik v Ptuj in gdč. Jelka Cujnikova, učiteljica na Hajdini pri Ptuj.

★ Pravoslavni patrijarh Dimitrije, ki je bil zadnje dni resno bolan, je ozdravel in zopet opravlja svoje posle.

Ostale vesti

★ Duhovnim sobratom, zlasti tistim, ki so, na letošnjem homiletičnem tečaju zbrani, izrazili željo, da bi se jim zopet v periodičnem tisku podajalo homiletično gradivo, naznanjam sledeče:

Po vsestranskem premisleku je sklenjeno, da dobi naš duhovniški list »Vzajemnost« z letom 1929 homiletično prilogo, ki bo prinašala vsakokrat toliko gradiva, kolikor ga bo za sproti zadostovalo. Izdajati iznova poseben homiletični list, kakršen je bil »Duhovni pastir«, je pri današnjih razmerah zadržan nemogoče. Morda se priloga »Vzajemnost« počasi zopet razvije v samostojni list. — »Vzajemnost« bo izhajala zaenkrat kakor doslej, na vsaka dva meseca, a pričenši z januarjem. Z ozirom na prilogo se bo morala nekoliko podražiti, morda za

letnih 20 Din. — Homiletično prilogo bo z mojim sodelovanjem urejeval gospod Kristijan Cuderman, kapelan v Trebnjem na Dolenjskem, ki je homiletično dobro naobražen in je tudi že kot nabožen pisatelj pokazal fin čut ter sveže pero. Vsi prispevki za homiletično prilogo (izdelani govori pa tudi dobri osnutki) in vsa tozadevna korespondenca naj se torej pošiljajo na njegov naslov. Rokopise za 1. številko, pripravne za nedelje in praznike v januarju in februarju, je poslati takoj. — Omenim še, da bo imela priloga drugačno obliko nego »Vzajemnost«, tako da bo bolj priročna za eventuelno vezavo. — V Ljubljani, 9. oktobra 1928. — Dr. Mihael Opeka, stolni kanonik in učitelj homiletične na vseučilišču.

★ Škofovska konferenca v Zagrebu. Konec tega tedna bo imel ožji odbor jugoslovanskih škofov v Zagrebu konferenco, na kateri bodo razpravljali o raznih cerkvenih vprašanjih in o važnih stanovskih vprašanjih katoliške duhovščine. Konference se bodo udeležili: zagrebški nadškof dr. Bauer, ljubljanski škof dr. Jeglič, djakovski škof dr. Akšamovič, sarajevski nadškof dr. Šarič, splitski škof dr. Bonafacič in zagrebška pomožna škofa dr. Premuš in dr. Franc Salis-Seewis. Na konferenco bo najbrže prišel tudi papežev nuncij nadškof dr. Hermenegild Pellegrinetti.

★ Učiteljski abiturijenti-volonterji; pri-glasitev na službe. Ministrstvo prosvete je dovolilo, da sme prosvetni oddelek velikega župana v Ljubljani namestiti več brezplačnih učiteljev in učiteljic. Pri tem je pripomnjeno,

da se jim to službovanje ne šteje v napredovanje in ne v pokojnino. Ti kandidati pridejo po izpraznitvi učiteljskih mest prvi v postev, da bodo sprejeti v državno službo, ko bo dana budžetna možnost za nova postavljenja. Šolski upravitelj, pri katerem se zgleda tak volonter, naj pošlje njegovo neoklikovano prijavo in reverz po službeni poti na prosvetni oddelek. V reverzu naj stoji, da dotičnik ne reflektira za čas službovanja na nikake premije.

★ Razpisane službe sodnikov. Pri okrajnem sodišču v Murski Soboti se odda sodniško mesto. Prošnje po službeni poti do 31. oktobra 1928 pri predsedništvu okrajnega sodišča v Mariboru. Odda se dalje II. mesto okrajnega sodnika pri okrajnem sodišču v Celju. Prošnje je vložiti do 25. oktobra 1928 pri predsedništvu okrajnega sodišča v Celju.

★ Potrjena zaplemba Državno pravdnštvo v Ljubljani je zaplenilo »Kmeti list« št. 40 z dne 4. oktobra radi članka »V službi beograjske cencarije«. Deželno sodišče v Ljubljani je z razsodbo od 4. oktobra t. l. to zaplemba razveljavilo. Proti tej razsodbi se je državno pravdnštvo pritožilo na višje deželno sodišče, ki je pritožbi ugodilo in zaplemba potrdilo.

★ Na naslov železniškega ravnateljstva. Prebivalci sotelske doline se obračajo ponovno na naslov s pozivom, da končno vendar že uredi prometne razmere na progji Grobelno-Rogatec in odpravi nesmiselno spremembo voznega reda, ki je bil uveden s 7. oktobra t. l., ali pa nam vsaj pojasni, čemu odhaja popoldanski vlak iz Mestinja že ob 12.50 uri? Na čigavo željo in komu v korist? Dotičnemu, ki bi prišel rad čimprej in čim ceneje v Celje ali v Maribor, gotovo ne bo mogel čakati na Grobelnem dve uri na zvezo bodisi na to ali ono stran! To čakanje bo zlasti v zimskem času za vsakega huda in težka pokora. Zato pozivamo

Naša Glasbena Matica na Poliskem

Ko smo si Matičarji ogledali znamenitosti Krakova, smo si krenili v Wieliczko. Pod ljubeznivim vodstvom našega znanca, bivšega opernega basista g. Hugo Zathjeja si je večji del članov pevskega zbora Glas. Maticе ogledal te solne rudnike. 130 m pod zemljo v kristalinih solnih dvoranah in svetilnicah se je razlagala slovenska pesem ter se zlija v čudovito harmonijo z naravnimi čari solnega, z električno svetlobo bajno osvetljenega podzemlja. V Krakovu pa nas je na prizadevanje tajnice »Zveze Pevskih zborov Wojwodstva Krakowskego« gope Jadvice Zbrozkowne povabila redakcija najbolj razširjenega poljskega dnevnika »Ilustrowany kuryer Codzienny« v poslopje, kjer je bil na stropih slikan. Za slovo pa je zbor zapel v drugem nadstropju poslopja nekaj slovenskih pesmi.

Kakor bi trenil, so se naenkrat ustavili vsi številni orjaški stroji tiskarne, uslužbenci pa so pohiteli vsi k sredini obširnega, okroglastega vestibula, ki sega nad vsa nadstropja. Imeli smo namah pred seboj hvalježno koncertno občinstvo, ki bi lahko nadomestilo obširno dvorano. Reproducira slika zbora na stropih tiskarne s krasnim razgledom na starodavno mesto.

Poleg že zgoraj omenjene gospe Jadvice Zbrozkowne so si stekli največ zaslug, da je dosegla slovenska pesem prvokrat na poljskih tleh tak triumf, gg. dr. V. Mole, prof. Jagellonske univerze v Krakovu, ter dr. Fr. Ilesič, prof. univerze v Zagrebu. S tihih, podrobnih delom so napravili neveljavne usluge slovenskim pevcom in slovenski pesmi, za kar jim gre globoko priznanje in zahvala. I. G.

Kresival

je dobrega okusa in gotovo uspešen; on odstrani kašelj in oprosti dihalna organe neprijetnega zasnjenja. Zahtevajte originalni zavoj z Bayer-jevim križem.

naslov, da to spremembo voznega reda takoj odpravi! Kajti — mimogrede omenjeno — pri tem niso oškodovani samo naši interesi, temveč tudi interesi državnega avto-prometa, ker drž. poštni avtomobil baje k temu vlaku ne more voziti in odhaja pozneje vedno prazen na Mestinje.

★ Uradni list objavlja med drugim zakon o pogodbi med kraljevino SHS in Združenimi ameriškim državam z dne 3. maja 1926, s katero se ureja vojni dolg naše države Združenim državam.

Ustreljen divji lovec

Lovska čuvaja brata Uršiča iz Kamniške Bistrice sta imela nalogo razganjati črede gamsov, ki se pasejo zdaj skupaj, da jim ne pridejo divji lovec tako do živega. Tudi v nedeljo, dne 7. t. m., sta šla po tem poslu na Koroško v Kamniških planinah. Vedela sta, da je gori večja čreda gamsov in res sta razpodila tropo kakih osemdeset živali. Ko sta potem s trijedrom razgledavala se okoli, sta videla precej daleč doli ležati tri gamse. Oprezno sta se plazila na tisto mesto in res dobila tri mrtve gamse, v neposredni njihovi bližini pa so ležali trije moški. Splazila sta se blizu in ko sta dospela do njih, je eden neznanec pobegnil, drugi je spal na tleh, tretji pa je dvignil puško, da bi, kakor čuvaja trdita, ustrelil nanju. Tedaj pa sta sprožila oba in divji lovec je padel mrtev, zadet s kroglo in zrnjem. Speči se je šele zdaj prebudil, tudi nanj sta čuvaja naperila puški, pa se je udal, da sta ga aretirala. Naložila sta mu vse tri ustreljene živali in ga odgnala v kamniške sodne zapore.

Preiskava je še v teku. Kolikor se doznava, je ustreljen posestnik Pankracij Klemešek iz Solčave, bojda oče peterih otrok. Le-ta je bil naprosil dvoje znanec, tudi menda posestnikov, naj gresta z njim, da bosta nosila ustreljene živali ter jima je obljubil vsakemu 100 Din. Ta dva sta bila brez pušk. Ko so ustrelili živali iz velike črede, so počivali, da bi jih potem v primernem trenutku odnesti proti domu. Pa sta jim lovka čuvaja prekrizala načrt.

V koliko je bilo popolnoma umestno takojšnje streljanje lovskih čuvajev, bo pokazala preiskava. Divji lovec je bil zadet v glavo in prsa. Če bo preiskava pokazala kako prenačljeno postopanje čuvajev, bomo poročali.

Požigi v blejski okolici

Z Bleda poročajo: Že nekaj let sem begajo ljudstvo v naši okolici od zagonetne zločinske roke podtaknjeni požari. Pred dobrim mesecem je zlikovec zopet pričel svoje peklenko delo. V noči pred Malim šmarnom je pogorelo kar trem posestnikom v gradu gospodarsko poslopje z vsem živinskim krmlom: Vinku Marolt, Janezu Vidic in Mini Pintar. V noči pred rožnovensko nedeljo je zopet klicala plat zvona ob 1 ponoči ljudstvo iz spanja: Na pomoč! Gori! V ognju je bila hiša in gospodarsko poslopje pos. Jan. Korošec iz Zagorice. Vse je uničeno. Pred tednom

N. Ognjev.

Od'omki iz dnevnika Kost e Rjabcova

(Nadaljevanje.)

5. dec. V šoli imamo zdaj dve stranki: »šolac in »zvezec«. Prišlo je na dan, da marsikdo drži s škrahi. Danes so »učenci« zborovali glede volitev novega dij. komiteja. Mi »zvezci« smo imeli tudi zborovanje in odobrili zvezne statute. Po teh štatutih ni nihče podrejen komu drugemu, eksistira samo disciplina. Vse neumnosti, kot pozdravljanje, vstajanje odpadejo, zato pa mora vsak član sam paziti na svoje vedenje. Tako se, postavim, ne sme prepevati in kaliti miru med poukom. Odnosaje med učenci in škrahi bo vzdrževal »komisar« za zunanje zadeve« Serjožka. Nato se je vršil sestanek, na katerem so vsi govorili. Serjožka me je izvalil v kot in mi dejal, naj grem k Nikpetožu, ki me ima prav rad in ga vprašam, kaj misli on in ostali škrahi o »zvezi«. Privolil sem. Samo tega ne razumem, kaj ima tu opraviti mnenje škra-bov; oni so nekaj zase, mi pa zopet čisto zase. Napotil sem se torej k Nikpetožu, ki mi je izjavil:

»Vaš poskus se mi zdi zanimiv. Mislim, da se boste kmalu uverili, da se brez discipline ne da živeti.«

Odgovoril sem mu, da bomo uvedli samo-disciplino.

»Samodisciplina je dvorezen meč«, je pripomnil na to. »Na eni strani je dobro, da po-

mete z vsako oblastjo, na drugi strani pa jo je mnogo težje izvesti kot zunanjo disciplino. Pomislite samo: Paziti zmerom nase, da se ne pregrešiš, človek se tega kmalu naveliča.«

Potem sem ga vprašal, kaj misli o tem dolga Zinaida.

»Vi jo podcenjujete,« me je zavrnil Nikpetož. »Mnenja ste, da ona podpira oblast v šoli, in da je sovražnica vseh učencev. A ni tako. Vsi ste ji enako pri srcu, in če je primorana vzdržati disciplino, stori to samo za tegadelj, ker ima veliko odgovornost. Glede vaše zveze je izjavila, da se bo na moč potrudila, da vas ne moti. Oni bodo že sami od sebe spoznali nezmislennost svojega početja, je rekla.«

O vsem tem sem poročal Serjožki. Poslušal me je, ne da bi črnil besedico. Po šoli sem spremljal Sifido na njen dom, nato me je zopet ona spremljala. Med potjo sva govorila o zvezi. Po njenem mnenju se zveza ne bo dolgo držala; zgolj iz kolegijalnosti tudi ona sodeluje, sicer pa da je zdaj res veselje živeti. Pritrdil sem ji, tudi meni se zdi, da je življenje veselo. Pri slovesu sva si krepko podala roke, kar si doslej še nisva nikoli.

13. decembra. Danes se je dovoljo zveze pripetilo nekaj novega. Sifida je šla k Almakfischu, da jo izpraša za mesec november. Poda je, čeprav je, kakor zatrjuje, odgovorila na vsa vprašanja in tudi pravilno dokazovala. V jezi mu je zabrusila: »Zato ste me vrgli, ker sem v »zvezi«!«

Almakfisch je bil ves divji in besen. Ime-

noval jo je neumnico in jo zapodil iz laboratorija. Vsa skupina se je zgražala nad tem. Poslali so delegacijo k dolgi Zinaidi, da bi se Almakfisch Sifidi opravičil. V delegaciji sem bil tudi jaz. Ko smo prišli v šolsko sobo, je bil tu tudi Almakfisch. Ko je zaznal za našo zahtevo, je rekel:

»Prav, opravičim se. Preveč sem se razburil; a najprej se mi mora opravičiti Dubinina, ki mi je podtikala nekakšne nestvarne motive.«

Dejal sem: »Ne vem, če ste imeli nestvarne motive, le eno ve vsa šola prav dobro, da Dubinine ne morete trpeti in da jo preganjate!«

Nato je bil Almakfisch ves iz sebe. Začel je rohneti, da sem nesramen, neotesan paglav, in če me ne bodo izključili, da bo zapustil šolo, ker ne more več poučevati. Treščil je knjigo ob mizo in zdiral na plan. Dolga Zinaida me je zadržala v sobi, in govorila z mano. Skušala mi je dokazati, da ne bo več mogoče misliti na učenje, če pojde stvar tako dalje. Da smo se preveč oklenili »zveze«, in da pri tem pozabljamo na naš najvažnejši in edini cilj, na učenje. Odgovoril sem ji, da ima prav, da pa nismo pozabili samo mi nečesa, ampak tudi škrahi, namreč, da smo prav tako ljudje kakor oni, samo mlajši, in nemara malo manj izkušeni. V splošnem sva se zedinila, da se opravičim Almakfischu in da bom v tem zmislu vplival tudi na Sifido.

Na seji celice je bilo sklenjeno, da se stavi zvezi in škrahom predlog za ustanovitev

spravne komisije, ki naj likvidira vse spore. Serjožka Blinov je protestiral, a zastopnik centra ga je vprašal, če bi rad razcepil šolo na dve stranki. Serjožka je nato molčal.

14. decembra. Spravna komisija je s sodelovanjem celicnih zastopnikov sklenila, da odpravi dolžnost pozdravljanja in vstajanja. Pravice dijaškega komiteja se razširijo; tako se, postavim, zadeve, ki se tičejo zgolj učencev, rešujejo izključno pred dijaškim komitejem. Nogomet se dovoli.

Zveza je prenehala.

21. decembra. Vse bom zapisal, kakor se je zgodilo. Stvar je tale: Že predvčerajšnjim smo sklenili, da napravimo konec z Daltonom, in včeraj smo se skoro ves dan pripravljali na to. Ko so prišli danes tovariši v šole, so zagledali na vseh stenah lepake in navadne listke:

Doli z Daltonom!

K vragu z buržujem Daltonom!

Vsi so bili kajpada sila vzradoščeni. Takoj smo se podali h klavirju in naštudirali novo pesem:

Bratje v boj!

Nič več nam ne bo vladal,

pogine naj, proklet' Dalton!

Ko so prispeli škrahi, smo jih sprejeli s to pesmico. Šli so, kakor da ne bi nič opazili, v svoje laboratorije. A nihče se ni pustil izprašati za december, dasi je bil marsikdo pripravljen. Namesto tega so se razbežali po dvorišču. Tam je bil že postavljen slamnat

je bil najbrž od iste zločinske roke zaneten požar v Ribnem, kjer je pogorelo gospodarsko poslopje vdove Skumović. Občinstvo je upravičeno zbežano. Zlikovci najraje podžiga skednje, da tako pripravi ljudi še v občutnejšo škodo. Krme ni, kam z živino. Najbolj zanimivo pri vsem tem pa je, da gori vedno le pri najzavrednejših naših možih! Ali ne da to nekaj misliti? Kaj, ko bi se oblast bolj zanimala za vse to!

★ **Požar.** V Slivnici pri Mariboru je preteklo nedeljo nastal v neki hiši požar, ki ga kljub takojšnji pomoči niso mogli pogasiti. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje.

★ **1 milijon dinarjev posojila** je najel spiliti oblatni odbor pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani.

★ **Zivahne stavbene gibanje v Zagrebu.** V mesecu septembru je bilo v Zagrebu izdanih 125 dovoljenj za nove stavbe.

★ **Drzni roparski napadi.** V Srdjevičih, okraj Prnjavor, so te dni okoli polnoči vdrl neznani oboroženi roparji v hišo vdove Katarine Plavljani. Pričeli so takoj iskati denar, ki ga pa vdova ni imela. Premetali so celo hišo, pa niso ničesar našli. V tem pa je prišel v sobo vdovin sin, ki je spal v drugi sobi. Roparji so ga takoj obkrožili in tolkli s puškinimi kopiti zahtevajoč denar. Ko so videli, da ne bo nič, so odšli s pretnjo, da ju bodo zaklali, če bi komu pravila, da so bili tu. Isto noč so okrog dveh zjutraj isti roparji — štirje po številu — vdrl v hišo Vojislava Vujčiča v Srdjevičih. Vojislava so zvezali in nato pričeli stikati za denarjem. Eden je ves čas stal z napetim samokresom pri Vojislavu in ga silil, naj pove, kje je denar. V tem se je enemu roparju po nesreči sprožila puška in strel ga je težko ranil. Ker je ranjenec radi bolečin vpil, so ga roparji pobrali in odšli. Orožnikom se je posrečilo, da so naslednji dan vse štiri roparje izsledili in zaprli.

★ **Huda avtomobilska nesreča.** V nedeljo so se peljali z avtobusom z Reke preko Učke v Istro trgovec Colazio, njegova žena in več prijateljev. Na nekem ovinku je avtobus padel v jarek in se vnel. Colazio je bil takoj mrtev, sedem oseb je bilo težko, deset pa lahko ranjenih.

★ **Strašna smrt otroka.** Eva Ščerbec iz Zagreba je šla v nedeljo zjutraj na trg. Doma je pustila služkinjo in enoletno hčerko Vero, ki se je igrala v sobi, medtem ko je služkinja v kuhinji kuhala čaj. Ko je bil čaj kuhan, je nesla v sobo in postavila na stol poleg otroka. Medtem ko se je služkinja obrnila, da bi vzela sladkor, je Vera prišla za posodo s čajem, ki se je prevrnila in čaj je poparil ubogo deklico tako hudo po prsih in tre-

buhu, da je drugi dan v najhujših bolečinah umrla.

★ **Na 12 let težke ječe** je bil te dni v Novem Sadu obsojen slovaški delavec Janko Čeman, ki je 3. julija letos iz maščevanja zažgal v Novem Sadu hišo Nikolaja Ninkova. Požar se je razširil tudi na sosednjo hišo in sta obe pogoreli.

★ **Trk dveh letal.** Pri vojaški paradi v Belgradu v ponedeljek je prišlo do večje letalske nesreče. Ko se je hotelo dvigniti deset letal v zrak, se je eno letalo tipa Breguet zaletelo v drugo letalo. Pri trku so se obema letalom lomila krila. Letalci v obeh letalih so ostali nepoškodovani. Obe letali sta pripadali mostarskemu zrakoplovnemu oddelku.

★ **Izgubil se je Ivan Ostanek,** mizar iz St. Lovrenca ob Temenci. Delal je pri Urbančiču na Čatežu. V torek 2. t. m. ponoči je odšel nenaznan kam. Star je 49 let, v navadni delavni obleki, srednje krepke postave. Kdor ve kaj o njem, naj sporoči njegovi ženi Ani Ostanek, St. Lovrenca, p. Velika Loka.

Otroke,

ki hodijo v šolo, najzanesljiveje obvarujejo prehlada, nahoda in influence okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDERS

★ **»Slovenska kuharica«.** Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena v platno vezanemu izvodu 160 Din. Knjiga, ki je izšla že v sedmi izpolnjeni in pomnoženi izdaji, vsebuje nad 3000 receptov in vsa potrebna navodila in načine za pripravo in kuhanje dobre in okusne jedi. Opremljena je z mnogimi slikami v besedilu in večbarvnimi tabelami. Kot poročno ali godovno darilo je ta lepa knjiga še posebno primerna.

★ **Vinski semenj s poskusnjami letošnjih vin** priredi v nedeljo, 14. t. m. ob 3 popoldne Prvo gospodarsko dobrodelno društvo v Trzinu na Dolenjskem.

★ **Pri bolečinah v želodcu ter prebavnih navajah** uporaba naravne »Franz Josefa« grenčice prebavila k rednemu delovanju in s tem olajša prehod hranil v kri. Zdravniška strokovna mnenja poudarjajo, da se je pokazala »Franz-Josefa« voda posebno koristno pri ljudeh, ki se premalo gibljejo. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

Iz seje ljubljanskega oblastnega odbora

dne 6. oktobra 1928.

Dr. Janez Jenšterle, zdravnik Bratovske skladišnice v Trbovljah, se imenuje za okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Trbovlje-Hrastnik.

Dr. Tomaž Furlan, zdravniški pripravnik v Ljubljani, se imenuje za pomožnega zdravnika v Oblastnem zdravilišču na Golniku s takojšnjim nastopom službe.

V žužemberškem cestnem okraju se namestijo za oblastne cestarje: Jožef Vidmar, Franc Grm, Jurij Glavič, Franc Mirtič in Ivan Zupenčič. V šolski odbor obrtno-nadaljevalnih šol v Ljubljani se imenujejo kot zastopniki ljubljanskega oblastnega odbora: Jernej Ložar, krojač in trgovec, Ivan Bahovec, trgovec in Matko Čurk, zid. mojster; za njihove namestnike pa: Avgust Martinčič, ključavničar, Josip Olup, trgovec in Robert Mihor, tesarski mojster — vsi iz Ljubljane.

Odobri se službeni red za babice v bolnici za ženske bolezni v Ljubljani, v katerem je sprejeta določba, da je babicam, nameščenim v ženski bolnici, prepovedano izvrševati babiško prakso izven zavoda.

Oblastni odbor sklene svečano proslaviti letošnji 29. oktober kot 10 letnico osamosvojitve Slovenije. Z mariborskim oblastnim odborom se stopi v stik glede določitve svečanostnega programa.

Podpore: Gasilnemu društvu Krašnja 500 dinarjev; občini Moste pri Ljubljani za popravilo občinskih potov 20.000 Din. Drugih podpor, predvsem iz postavke za prosveto, je razdeljenih za 44.500 Din.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo imata Bohinc na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

© **Gorostasna zahteva.** Mestni magistrat ljubljanski je razposlal načrt novega tržnega reda raznim korporacijam v izjavo. Točka 27. tega tržnega reda se glasi: »Vsak stalni prodajalec živil (v vsej Ljubljani) se mora izkazati z uradnim zdravniškim spričevalom mestnega fizikata, da ne bolega na ne spolnih, ne na kožnih in nalezljivih boleznih. Spričevalo se mora vsako leto predložiti tržnemu komisariju.« Če bi se ta pasus sprejel, bi moral torej vsak prodajalec živil v Ljubljani iti v zdravniško preiskavo k mestnemu fiziku za gori navedene bolezni. Upamo, da je ta točka prišla v tržni red pomotoma, kajti tako nasilje bi si ljubljanski trgovci na noben način ne pustili naprtiti. Mislimo, da zadostuje popolnoma spričevalo dotičnega zdravnika, ki ga posamezniki kličejo in je absurdno zahtevati od ljubljanskih prodajalcev živil obvezno vsakoletno preiskavo za gori navedene bolezni pri

mestnem fiziku. Dalje naj blagovolji zdravniška zbornica sklepati o tem, ali je upravičeno prepovedati vsakršno prodajo živil osebam, ki bolujejo na gori navedenih boleznih, ali isto omejiti le na posamezne slučaje, ki bi stvarno prožili nevarnost prenosa bolezni. Dobro bi bilo, da bi zdravniška zbornica premislila, ali ne pomeni gornja točka, ki določa, da sme samo mestni fizikat izdajati spričevala, nezapuščeno ostalim ljubljanskim gg. zdravnikom.

© **Gospa Avgusta Danilova** proslavi svoj štiridesetletni jubilej oderskega umetniškega delovanja v drugi polovici tega meseca. Nastopila bo v zanimivem Čapkovem delu »Stvar Makropulos«.

© **Trojni jubilej dela.** Pri tvrdki Ivan Jax in sin v Ljubljani praznuje prokurist tvrdke gosp. Rajmund Sitter 35 letnico službe. Istočasno praznujeta 25 letni delavni jubilej pri isti tvrdki tudi poslovodja g. Emerik Tschokert in skladiščnik g. Fr. Kapus.

© **Umrj** je v ponedeljek popoldne v 83. letu starosti g. Ivan Lapajne, poštni kontrolor v pokajo. Pogreb bo danes ob poltreh popoldne.

© **Sadna razstava.** Za letošnjo sadno razstavo vlada med občinstvom veliko zanimanje. Že prvi dan razstave so bila skoro vsa jabolka razprodana, kar jih je bilo na razstavi. Občinstvo se opozarja, da dospe še tekom tega tedna na razstavo nova velika pošiljka prvovrstnega sadja, tako da se bodo lahko založili z njimi tudi oni, ki jih še niso kupili. Cene bodo iste kot dosedaj.

VSAK

DAN

8-12, 2-6

POSUJE INSE-
RATNI ODDELEK
»SLOVENCA« V
PAVLJONU PO-
LEGIONA —
NAROCINA —
INSERATI.

© **Pouk vajencev na strokovno-nadaljevalni šoli za umetne in oblatne obrti** v šol. poslopiu »Na prulahu« v Ljubljani se prične v nedeljo, dne 14. oktobra t. l. ob 8 zjutraj. — Vajenci, ki se še niso vpisali, naj prinesejo zadnje izpisevalce, novine pa poleg tega tudi učno pogodbo. Vsak vajenec plača 15 Din šolnine in 3 Din za kontrolno knjižico.

© **Na strokovni obrtni nadaljevalni šoli** za stavbe obrti v Ljubljani (Graben, Čojzova c. 5.) pričnemo z rednim poukom v nedeljo, t. j. 14. t. m. ob 8. dopoldne. Vajenci, ki se še niso vpisali, naj store to zanesljivo do sobote, t. j. 13. t. m., da ne bo zamude v nedeljo med porazdeljevanjem učencev v posamezne razrede. Gg. učitelji, ki so učili na tej šoli že lansko leto, imajo predkonferenco v petek, t. j. 12. t. m. ob 3. popoldne; svoje posebne želje pa naj povedo vodstvu te šole najkasneje do četrta, t. j. 11. t. m. opoldne.

© **Javna borza dela.** Delo je na razpolago: 1 inž. kemije, večaku usnar. stroke, 1 vodoinstalaterju, 2 kleparjem, 2 sodarjem, 20 čevljarjem, 2 mladima mesarskima pomočnikoma, 1 kamnoseku, 1 pečarju, 15 zidarjem, 15 tesarjem, 5 navadnim delavcem, 4 hlapecem, 1 krojaču, 1 elektromonterju, 1 vajencu; ženskam: 1 vzgojiteljici za francoski in angleški jezik, 10 pletilkam, 1 kmečki dekli, 1 delavki, 2 šiviljama, 2 modistinjama-vajenkama.

© **Samomorilna epidemija v Ljubljani.** Stevilni samomorilni in samomorilni poskusi v Ljubljani so pojav, ki mora osupniti vsakogar, kdor vidi v njih žalostno znamenje našega časa in resno nevarnost za vso družbo. Povodi za samomore so sicer zelo različni, daji so skoro vsi ali denarnega ali ljubavnega značaja, pravi globoki vzrok samomorum pa je vedno eden in isti: pomanjkljiva življenjska volja, nezadostna živost, s katero se človek prebije preko toliko zaprek. Najbolj je to točno označil oni duševni delavec, ki se je pred meseci vzel življenje, kot edino poslovilno pismo pa je zapustil listek z besedami: »V smrt grem zato, ker nisem znal živeti!« — Včerajšnja dnevna kronika beleži v Ljubljani dva poskusa samomora. Na Gradu je v jutranjih urah našel grajski čuvaj pod stolpom ležati moža, zvičajčega se v bolečinah in stokajočega. Poklical je rešilno postajo, ki je moža prepeljala z vozom v bolnico. Je to 41 letni trgovski potnik K. iz še neznanega vzroka je zavil nekaj morfija, vsekakor pa premalo, da bi količina zadostovala za smrt, kar je pomenilo zanj tudi rešitev. — V opoldanskih urah so odkrili v hotelu »Slon« drugi samomor. Že ob 10 dopoldne je odšel v kopalnico Fodor Leopold, trgovski potnik z Dunaja, ki je stanoval že kakih 14 dni v hotelu. Uslužbenec hotela se je čudno zdelo, da tuja čez več kot dve uri ni iz kopalnice. Stopili so do kopalnice in začuli iz nje lahno stokanje. Nato so vdrl v kopalnico in našli notri Fodorja onesvečenega. Hotelski vratar je o tem obvestil rešilno postajo, nakar je na lice mesta prihitel rešilni avto z zdravnikom dr. Rusom. Dr. Rus je ugotovil zastrupljenje s strihninom. Zastrupljenca so prepeljali v bolnico. Obveščena je bila tudi policija, ki je zasedla priljago, ki jo je Fodor že deloma naslovil na razne svoje sorodnike v Avstriji. Kakor smo se informirali, je bil Fodor v hudi denarni zadregi in ni mogel poravnati niti svojega hotelskega računa, v čemer je tudi iskati vzrok njegovega obupnega dejanja.

© **Zgubljena dekleta.** Pri g. Podreberšku na policiji naleteli obiskovalce skoraj dnevno na žalosten prizor. Dekleta se jočejo, obžalujejo svojo nepremišljenost in tarnajo nad svojo usodo. Druge se zopet izgovarjajo na vse pretege, taje in drzno odgovarjajo, nekatere pa zopet prostodušno priznavajo, s čim si služijo kruh in topo, brezbržno zro v kup aktov na referentovi mizi. G. Podreberšek je najstarejši uradnik na policiji in bogat izkušnje. Ve, kje bo zadostovalo le ostro svarilo in kje niti najstrožja kazen ne bo dosti pomagala. Kazni delati previdno in po »zaslugah«, največ deklet mora romati navadno tja, kamor se najbolj boje iti — v bolnico. Včeraj so stražniki privedli zopet pet deklet, ki so jih zasačili pri njihovem nečednem opraviilu. Razen ene so morala vsa dekleta v bolnico. Vedno isti prizori so v tej sobi, in kar je najbolj čudno — skoro vedno ena in ista dekleta. Le malokdaj zaide sde dekleta, ki je prvi na policiji, toda v največ slučajih je gotovo, da ne zadnjič. G. Podreberšek jih ima urejene po abecedi v spisih in kadarkoli privedejo zopet eno izmed policijskih »znanek«, pride v spis zopet nov datum z navedbo policijske ali sodnijske kazni. Dekleta imajo sicer strah pred temi spisi, toda samo strah največkrat ne zadostuje.

Maribor

□ **Svečano odlikovanje.** Na dan proslave desetletnice prebitja solunske fronte se je izvršilo na tukajšnjem ženskem učiteljsku svečano odlikovanje ravnatelja Kadunca z redom sv. Save IV. stop. Pred odlikovanjem, ki se je izvršilo v zavodovi konferenčni sobi pred polnoštevilo zbranim proforskim zborom, je imel g. prosvetni šef dr. Franc Kotnik kratek nagovor, v katerem je naglašal odlikov. čve zasluge za prosep zavoda, nakar je pripel g. ravnatelju zaslužno odlikovanje.

□ **Ob osmi obletnici koroškega plebiscita.** Črni dan za naš Korotan in vse Slovene! Danes zvečer ob 20 je pri »Zamorcu« spominski večer. Korošci, Korošice, bratje, pridite! — Na predvečer obletnice se je ob pol 18 v navzočnosti zastopnikov jugoslovanske Matice ter Kluba koroških Slovencev in pa ob veliki udeležbi občinstva zažgala žara (žrtvenik) pri spomeniku majske deklaracije v mestnem parku. Zara bo gorela danes in jutri od pol 18 naprej. Istotam se pobirajo prispevki v narodno-obrambne namene.

□ **Sodašt Drevi** ima ob običajni uri akad. kongregacija svoj sestanek.

□ **Kršćanska ženska zveza** obhaja prihodnjo nedeljo petletnico obstoja pogrebnega sklada. Ob 6 zjutraj sv. masa s skupnim sv. obhajilom v cerkvi Matere milosti. Ob 15 blagoslov z darovanjem, ob 17 pa poučno predavanje prof. Pavla Zivornika v velik dvoran Narodnega doma.

□ **Rotacijski stroj** je nabavila Cirilova tiskarna in je te dni prispel v Maribor. Montažna dela bodo trajala dobrih 10 dni. Koncem tega meseca bo stroj stekel.

□ **Smrtna kosa.** Umrla sta: Marija Zeleznic, vdova po železničarju, stara 80 let. Pogreb danes ob 17 v Studenčih. — Matija Vaki, cestar, star 60 let. Pogreb danes ob 14.

□ **Poroke.** V zadnjem času so se poročili: Jožef Jug, mehanik, z gđ. Margareto Cerčeto, zasebnico; Ivan Krasser, mesar, z gđ. Marijo Nipič, delavko; Viktor Krivec, tehn. uradnik, z gđ. Marijo Lesjakovo, zasebnico; Vincenc Zagar, ključavničar, z gđ. Ano Klajderičovo, šiviljo; dr. Fr. Muhič, sodnik, z gđ. Gabrielo Cujnikovo, učiteljico; Ivan Vodnik, vlakovodja, z gđ. Alojzijo Pfefferjevo, šiviljo; Avgust Podgornik, delavec, z gđ. Veroniko Gričnikovo, delavko in Friderik Drevenski, mizarski pomočnik, z gđ. Marijo Kohlavo, posestnikovo hčerko.

□ **Ce trčita skupaj traktor in kolo.** Joško S., po poklicu kočijaž, ki privozi na kolesu po Strossmayerjevi ulici proti Vodnikovemu trgu. Istočasno se pojavi na Vodnikovem trgu vozeč v smeri Koroške ceste mestni motorni traktor. Kolesar je priletel v zadnje traktorjevo kolo in treščil na tla. Pri padcu je dobil po celem telesu in glavi lažje krvave ranitve. Na rešilnem oddelku so mu rane izprikl. K sreči se je torej vse še dobro izteklo; bogve, kako bi se končal karambol, če bi kolesar priletel v prednji del traktorja.

□ **Zivljenju je hotela narediti konec** neka M. V., 28 let stara zasebnica. V hiši št. 2 na Koroški cesti se je pojavila ter se tamkaj sumljivo obnašala, tako, da so ljudje postali pozorni. Ob po 19 pa je privlekla iz žepa steklenico ter izpila iz nje strihnin. Obležala je nezavestno. Prepeljali so jo v bolnico. Vzroki samomorilnemu poizkusu so neznani.

□ **Ker ni maral ponudene pijače.** Polde D., ter France T., oba delavca, sta se dobila v neki gostilni v spodnjem delu Vetrinjske ulice ter se prijateljsko pogovarjala. Proti polnoči je že šlo, ko je France ponudil Poldetu kupico žlahtne pijače; Polde pa ni maral. Užaljeni France je navalil na Poldetu, vnela se je bitka. Konec pretepu je naredil gostilničar, ki je oba petelina pognal na ulico. Tukaj pa se je dramatični prizor ponovil. Po tleh sta se valjala ter drug drugega obdelovala s pestmi; pri tem pa rjovela kakor ranjeni zverini, da je prihitel stražnik, ki je Poldetu lepo prijel. France je namreč videč pretečo nevarnost, izginil proti Grajskemu trgu.

□ **Tatvine kosaši** so na dnevnem redu. Ta profesija je nekaj časa posebno cvetela v okolici; zadnji čas pa se neznani nočni grešniki uveljavljajo tudi v mestu samem. Pred par dnevi so udri v drvarnico g. Masteka v Jan Kolarjevi ulici 5 ter mu odnesli pol tucata kooši stajarske pasme; predvečnejšem ponoči pa so napravili očitno isti storilci obisk v Murkovi ulici 3, udri v drvarnico delovodje Franca Petka ter odnesli 7 kooši in 2 petelina. Radovedni smo samo, kako dolgo pojde ponočnjakov ta posel neopaženo od rok.

□ **Nezgoda.** 22 letni delavec Karl Mlinarič, uslužben pri mestnem vodovodu, je pri delu prisel teko nesrečno pod spodnje kolo, da je dobil pri tem težke poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico.

Najfineše bučno **Oljivo olje** **šter Din 23.** —

kakor tudi namočeno **polenovo**

se vedno dobi pri tvrdki **S. JURČIČ**, Dunajska cesta 7.

Celje

© **Važna odločba** glede regulacije Savinje. Minister za poljedelstvo in vode je odobril predlog mariborskega velikega župana, da se uprava regulacijskih del na Savinji in njenih pritokih pri Celju poveri mariborskemu oblastnemu odboru in da mariborski oblastni odbor izdela načrt posebnega pravilnika za izvršev teh del. Vrhovno tehnično nadzorstvo nad deli bo vršila direkcija vod v Belgradu, neposredno vodstvo dela pa bo v rokah posebnega gradbenega odbora, ki ga bodo sestavili predstavniki mariborskega oblastnega odbora, oblastnega hidrotehničnega oddelka in celjske mestne občine. Mestna občina je že prejela poziv, da imenuje svojega zastopnika. En član komisije bo vršil posle tehničnega poslovanja in nadzornika vseh tehničnih del, drugi člani pa mu bodo svetovali in pomočniki. Predsednika gradbenega odbora bo imenoval minister za poljedelstvo in vode na predlog mariborskega velikega župana. Ta odbor se sestavi takoj kot začasni odbor, dokler ministrstvo ne potrdi tozadevnega pravilnika in začne takoj tudi z regulacijskimi deli med obema železniškima mostoma. Kriteje za ta dela nudi znesek po 400.000 Din po št. 32, al. 2 fin. zakona za leto 1927/28. — Novico, da se z deli na regulaciji končno vendar le začne, bodo gotovo z veseljem sprejeli vsi Celjani. Je to uspeh odločnega dela zastopnikov SLS pri oblastnem odboru in v narodni skupščini, uspeh, ki ga bo moral priznati še tako v KDK zaljubljeni purgar.

© **Občni zbor** važne kulturne ustanove. V ponedeljek dne 15. septembra ob 8 zvečer se vrši v društvenih prostorih na Slomškovem trgu 10 redni letni občni zbor celjske Glasbene matice. Z ozirom na to, da vzdržuje matica velikopotezno glasbeno šolo, bi morala ista biti zadeva vsakega

mož, z razcapanim klobukom; na njegovem vratu je bil obešen lepak: To je lord Dalton. Slamnatega moža so postavili sredi dvorišča, tako da ga je bilo mogoče videti iz oken; pričeli smo okoli njega divje plesati in prepevati. Potem so ga zažgali. Pridirjal je šolski čuvaj, ko pa je videl, da ni nobene nevarnosti, se je z nami veselil. Slamnat mož je gorel na ves ogenj in z močnim prasketanjem. Potem smo še zapeli:

Ti buržuji, prokleti Lord!

Glasno prepevaje smo se podali v šolo. Tam so nas pričakovali vsi škrahi in Zinaida nas je vprašala, če hočemo zborovati, ali pa iti rajši domov, če nismo za zborovanje. Malčki so sicer vpili, da hočejo domov, mi smo pa hoteli zborovati.

Nikpetož je dvignil roko in spregovoril: »Poslušajte me, prosim, mladeniči. Mi gradimo na novi, svobodni šoli. Slišali ste in čitali, da je bilo preje čisto drugače, kot sedaj. Naravno, gradba nove šole ima nemalo težkoč, kakor vsaka novotarija. Danes ste nastopili proti Daltonovemu učnemu načrtu. Ta način dela vam torej ne prija. Kaj bi radi delali v strahu pred šibo, kakor svoje dni v stari šoli? Kaj hočete, da vaše možgane po vsej sili navajamo k luči? Seveda, učenje po Daltonu je težavno. Nemara smo pri uveljavljanju Daltonovega načrta napravili kakke napake, ali te napake se lahko odstranijo. Nova šola se ne razvija in ne napreduje tako mirno, kot bi bilo želeli, ampak revolucionarno. Premagati mora vsemogoče zapreke. Mi jih hočemo vzajemno premagati« — — —

(Konec jutri.)

kulturno mislečega Celjana in je pričakovati, da udeležba čim številnejša. Na občni zbor niso vabljeni le člani, temveč tudi prijatelji društva.

Is celjske bolnice. V celjski bolnici so dne 7. t. m. umrli: Torinec Maki, brezposelni dninar iz Gaborja, star 65 let; Doler Janec, občinski ubožec iz Bevovice, star 82 let; Cene Terez, žena lesnega trgovca iz Motnika, stara 25 let; Džiga Jakob, po rodu Rus, sedaj bival v Libojah, star 38 let, in Leskovšek Leopoldina, hči posestnika pri Sv. Štefanu, stara 7 let. Zadnja je umrla na griži.

Dopisi

Kranjska gora

Škarpo ob Pišenci vzdolž Kranjske gore, ki jo je pred leti povodenj razrušila, so začeli s pomočjo državne podpore popravljati.

Betonski bazen in ogrevališče novega kopališča v Pišenci sta dograjena. Zima in mrz bosta pa potrdila njuno odporno moč. Sicer bo kopališče v kras letovišču.

Promet čez Korensko sedlo je bil to leto izreden. Skoro 700 avtomobilov in motorjev je do zdaj že prevozilo mejo.

Kranj

Za občinsko sejo, ki se je vršila 2. t. m., je vladalo v mestu živahno zanimanje, ker se je splošno pričakovalo, da bo g. župan ob tej priliki poročal o zadevi radi razmejitve med občinsko posestjo in »Jugočrčkom«. G. župan pa umiljivo ravnovanosti kranjskih meščanov ni ugodil in se med svojimi poročili te za občino tako važne zadeve ni niti z besedico dotaknil. Zakaj ta molk, ali niti mestni občje ne smejo zvedeti resnice?

Kamnik

Dramatski odsek »Društva Kamnik« je v nedeljo 7. t. m. uprizoril Mollerovega »Skopuha« v režiji g. J. Graška. Uspeh prav sijajen. Dvorana je bila nabito polna, občinstvo povsem zadovoljno. V nedeljo, 14. t. m. popoldne se komedija ponovi. — V začetku novembra pride na oder Grillparzerjeva tragedija: »Prababica« v režiji g. Sipo Kolmana. Želimo mu enakega uspeha!

Novo mesto

Pevsko društvo »Gorjanci« je imelo pred kratkim občni zbor. Letošnje poletje je pevski zbor priredil pod vodstvom pevovodje Ludovika Puša dva koncerta v St. Jerneju in Kostanjevici. Sodeloval je pri prireditvi odbora za Akademijo znanosti in umetnosti v Novem mestu ter lanske jesen pri Rapskim večerom. Pevski zbor bo imel zopet redne pevske vaje ob četrtkih ob pol 8 zvečer.

Zanimivi tramovi. Kakor znano gradi novo-mestna občina novo šolsko poslopje stavbeniki Martina Hočevar, Anton Medved in Valentin Vrhovnik. Po proračunu se ima napraviti v pritličju in v I. nadstropju stopnja konstrukcija iz popolnoma suhih, zdravih tesanih drevov. Dobavitelj so dobavili že pred več kot 10 dnevi poleg stavbišča 127 tramov za stopničke. Konisti, obstoječa iz ing. Ahlfeldta, trgovca Petriča in stavbenika Battelinija je tramove oddonila, češ da je le 33 deloma suhih tramov, sekanih lanske jesen, da so vsi ostali sekani kasneje in vlažni. Zupanstvo je na podlagi tega trame zavrnilo kot neuporabne in pozvalo Martina Hočevarja in tov., da takoj nabavijo popolnoma suhe trame. Dobavitelj so nato opozorili mestno občino, da so ti tramovi suhi, ker tehtajo le 462 kg kužni meter in da so za stopničke popolnoma uporabni in sposobni. Ker je mestna občina vztrajala na svojem stališču, dobavitelj pa istotako na svojem, sta se obe stranki zedinili, da se zasljišijo izvedenci. Mestna občina je vložila predlog v zavarovanje dokazov. Preteklo soboto popoldne se je ta dokaz izvedel na licu mesta po vseučiliških profesorjih ing. Forsterju in dr. ing. Kasalu. Oba vseučiliška profesorja sta izjavila, da pripravljene tramovi ustrezajo povsem svojemu namenu, da so suhi, in da bi v slučaju gradbenega vodstva in nadzorstva ne imela nobenega pomisleka uporabiti jih kot stopničke. Izvršila sta poskuse s kladivom. Dali so oni zvok, ki je značilen za suhe trame. Navratala sta zlasti one, kateri so bili le navidezno še nekoliko vlažni s svedom in dognala, da so trami suhi v toliki meri, kakor je to pri tehničnem delu običajno. Sušeni so bil na zraku skozi eno leto. Absolutno suhih tramov sploh ni dobili. Če bi se hotelo dobiti popolnoma suhe trame, bi se jih moralo sušiti v sušilnici, kar bi bilo v kvar gradbi, ker bi tramovi razpokali. Z ozirom na to izvedeniško

Naznanila

Ljubljansko gledališče

Vse predstave se vrše v dramskem gledališču.

Sreda, 10. oktobra: ROMEO IN JULIJA. Red B. Cetrick, 11. oktobra: KUKULI. Red C. Petek, 12. oktobra: Zaprto.

V sredo, dne 10. t. m. igra vlogu Julije v tragediji »Romeo in Julija« ga Mla Sarčeva.

V četrtek, dne 11. t. m. se ponovi prvičkrat zabavna komedija »Kukuli«, ki je dosegla pri premijeri izreden uspeh pri občinstvu.

Otvoritev operne sezone. Vsed obsežnih prenaprav in tehničnih preureditev v opernem poslopju, se je začetek predstav v tem gledališču nekoliko zavlekel. Ker so glavna adaptacijska dela (v prvi vrsti instalacije električne razsvetljave in montaža nove portalne konstrukcije) že dogotovljena, se v soboto 13. t. m. otvori redna operna sezija s Smetanovo opero »Dalibor«. Pri tej priliki nastopita dva novo angažirana člana in sicer junaki tenor g. St. Marček in bariton g. P. Grba. Predstava se vrši za izredni abonma.

Mariborsko gledališče

Sreda, 10. oktobra. — Zaprto. Četrtek, 11. oktobra ob 20: MOJ OČE JE IMEL PRAV. Ab. A. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Vajeniška preizkušnja zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov se bo vršila v četrtek 18. oktobra 1928 v prostorih Osnovne šole v Kranju. Prijave se sprejemajo še do 18. t. m.

Naše dijaštvo

Na 88. rednem običnem zboru bogoslovskega društva »Slovenske« v Mariboru je bil dne 7. oktobra t. l. izvoljen sledeči odbor: Predsednik Rudolf Hanžljič, tajnik Jože Orešnik, blagajnik Janec Čokl, knjižničar in čitalničar Fran Orešnik, upravnik oplografi Rudolf Vahčić, revizorja: Ivan Vodeb in Radoslav Sem.

Polzvedovanja

Dve novi volneni jopici je na videz dobro znana oseba večeraj na Vodnikovem trgu morda pomotoma vzela. Naj jopici izroči v upravi »Slovenec«.

mnenje bodo ti tramovi lahko služili za stopničke pri novi stavbi ljudske šole. Novomeščani se vprašujejo, kako je mogla prevzemna komisija smatrati za nerabne in nesposobne za zgradbo.

Tvrda Blazon, urarstvo v Novem mestu je prišla v konkurz.

Zagorje ob Savi

Kmetijska podružnica v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo, dne 14. oktobra razstavo vseh sadnih vrst iz okrožja izlaške in zagorske podružnice. Ta sadni ogled ima pred vsem namen naše sadjarje seznaniti s pravnimi sadjarskimi nazivi posameznih vrst, katere doslej pri nas tako malo poznamo. Drug važen namen je pa tudi določiti sadne vrste ki so za naše kraje najbolj priporočljive. Razstava bo odprta od 8 jutraj do 5 popoldne. Prosimo vse sadjarje — male in velike — da prispevajo s svojimi sadeži v čim večji množini, če tudi niso prešli tozadevne okrožnice. Vsa pojava dobiti pri vseh članih podružničnega načelstva. Ob otvoritvi bo predavanje, nato pa bo letni občni zbor Kmet. podružnice pri g. Koprivcu, kjer se bodo prevzemala tudi naročila za sadna drevesca, ki doprože že koncem tega meseca od Kmetijske družbe.

Rogaška Slatina

Sezona je pri nas zaključena, vendar je še dokaj gostov vzdržalo tu preko grdih deževnih dni. Godba dravske divizije je v ponedeljek odšla v Ljubljano. Zanimiva je statistika godbe. V celi sezoni se je dalo 388 koncertov, izigralo pa se je 52 uvertur, 48 oper, 19 operet, 40 raznih slovenskih potpurijev, 80 koncertnih komadov, 50 pesnih komadov in 76 koračnic; skupno pa se je izigralo 3380 komadov. Po komponistih so bili koncerti zastopani: Čajkovski, Dvořak, Mussorgski, Smetana, Karganoff, Vladigeroff, Lisinski, Pokorny, Zajc, Verdi, Puccini, Gounod, Mouton, Wagner, Bizet itd. Krona vseh koncertov je bila simfonija v čast jubileju Schubertu, katero je dirigiral kot za svojo odhodnico priljubljeni kapelnik dr. Josip Čerin. — Z godbo dravske divizije, ki prihaja k nam že tretje leto, so gosti nadvse zadovoljni in reči moramo, da si posebno v glavni sezoni ne moremo več misliti zdraviliške muzike brez dr. Čerina, ker je res užitek, če opazuje človek ob večernih koncertih njega in godbo, ki mu na vsak mig sledi z vsem čustvovanjem ter podaja najpopolnejši efekt glasbene umetnosti.

Slovenska Krajina

Ne kvarite naših krajev! Domačim udarja čudno na uho, ko slišijo sprevodnike klicati naše postaje. Ni čudno, če potem tudi tuji nazivajo naše kraje s tako čudnim, nepristnim naglasom. Zlasti polagamo vsem sprevodnikom in postajateljcem na srce, da rabijo prave, naše domače naglasne. Pomnite, da pravi naše ljudstvo Murska Soba in ne Murska Sobota, Dokležovje in ne Doklečevje itd.

Novo Marinišče pod streho. Zadnje dni so pokrili novo — res krasno — poslopje »Marinišče«. Prvotno so se mislili gojenci s 1. novembrom preseliti v novo poslopje. Toda radi dolgotrajnega dežja in predolgega čakanja na les je sedaj to onemogočeno. Poslopje stoji za gimnazijo in se vidi daleč v okolico. Dosti je že žrtvovala Slovenska Krajina za naš prepotreben dijaški zavod, pa je še vseeno premalo. Zavod je dobil v tem šolskem letu tudi novega, agilnega prefekta domačina g. Bakana.

Viš. Opozorjamo delavstvo in nameštence občine Viš na pisarno Jugoslovanske strokovne zveze na Glinčah cesta XVII (za društvenim domom), kjer dobe ob uradnih urah vse informacije in pojasnila. Uradne ure vsak torek in petek od 7—9 zvečer in vsako nedeljo od 10—12 popoldne — Sestanek Krekovec je v sredo 10. t. m. ob 8 zvečer v društvenem lokalu. Vsi in točno.

Dol pri Hrastniku. Dasiravno se bliža že konec stavbenemu delu, vendar se pri nas še vse živahno giblje. Na ekskurziji soli na Kalu se je končalo večje betonsko delo škarpe in stopnic z balkonom nad glavnimi vratmi ter se ravno tam pridno kopije za strugo vodovoda, ki bo posebno nekaterim kalskim posestnikom pravi blagoslov božji. Dela pri dolski osnovni šoli pa so že v toliko napredovala, da se je pričelo z delom železobetonske plošče nad spodnjimi prostori

Rabite

Tungsram

barium-elektronke

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 10. okt.: 12: Reproducira glasba in borzna poročila. — 18: Srbohrvaščina, poučuje prof. Mazovec. — 18:30: Poljedelsko, gozdarsko, živinoreja in rudarstvo v naši državi, predava dr. V. Bohinjc. — 20: Zabavni glasbeni večer: 1. Preleži večer: poje g. Zuperc; 2. kupleti, poje g. Brandšteter; 3. Jazband. — 21:30: Poročila.

Četrtek, 11. okt.: 12: Reproducira glasba in borzna poročila. — 18: Laščina, poučuje prof. Iv. Gruđen. — 18:30: O elektronkah, predava prof. Andrej. — 20: Koncert radio-kvarteta Ljubljana. — 21:30: Poročila.

Drugi programi

Sreda, 10. oktobra.

Zagreb: 17:30 Laha glasba. — 20:35 Šaljivi večer. — Brestlau: 16:30 Glasba iz Veridejevih oper. — 20:30 Ogrski večer. — Praga: 12:15 Opoldanski koncert. — 19: Zabavna glasba. — 20: Koncert Ade Sari. — 21: Orkestralna glasba, sodeluje klavir. — Leipzig: 16:30 Koncert orkestralne glasbe. — 20: Ogrski večer. — Stuttgart: 16:35 Glasba Verdija. — 20:15 Ogrski večer. — Bern: 17: Orkestralna glasba. — 20:40 in 21: Orkester. — 21:30 Arje. — 22: Orkester. — Katowice: 18: Popoldanski koncert. — 20:30 Koncert. — Frankfurt: 16:35 Odlomki i zoper. — 20:15 Ogrski večer. — Brno: 19:10 »Cavalleria rusticana«, opera (Mascagni). — 20: Prenos koncerta iz Prage. — Rim: 21: Prenos iz opere. — Langenberg: 17:45 Koncert orkestra. — 20: Večerna glasba. — 21: Ogrski večer. — Berlin: 16:30 »Minna v Barnhelm«, veselolra (Lessing). — 20: Ogrska glasba in literatura. — 21:30 Predavanje in plesna glasba. — Dunaj: 11: Kvarteta glasba. — 16: Orkestralni koncert. — 20:15 Ogrski večer, glasba, enodeljanka: »Feldmarschall« (Molnar), nato jazz-glasba. — München: 12:55 Opoldanski koncert. — 19:30 Nemška romantična glasba. — 20:35 Ogrski večer. — 22:30 Ciganska glasba. — Milan: 20:50 Laha glasba. — 22:35 Orkestralni koncert. — Budapest: 12: Koncert ciganske kapela. — 17:45 Zabavna orkestralna glasba. — 20:30 Koncert: vijolina, solisti. — 22:30 Koncert ciganske kapela.

Razstava „Tisk“

Velesejmski paviljoni so te dni zopet odprti. Občinstvo vstopa in se čudi vsemu temu, kar je naše grafično delavstvo zbralo, da ob priliki 60 letnice svoje organizacije dokumentira vodilni kulturni pomen tiska, da nazorno pokaže njegov razvoj in vso bogato tradicijo, združeno z njim ter da pokaže ono stopnjo in višino, ki jo je tisk dosegel v našem času.

Ob vhodu v paviljon »K« ti pove že takoj reprodukcija indijske pisave v vozilih iz kulturne dobe plemena Maya, silke raznih severnih runastih pisav in drugo, da je ta del paviljona posvečen zgodovini pisave in grafike. Razvoj pisave do antike in srednjeveških rokopisov je le označen. Ravnotako tudi pojav tiska samega. Takoj pa te preseneti čudovito bogastvo starih slovenskih in drugih tiskov. Tu so prireditelji razstave: grafiki, časniki in kulturni zgodovinarji zbrali vse, kar je tiskarska umetnost ustvarila na slovenskih tleh. Površen opazovalec bi morda šel mimo mnogih stvari in ne bi niti slutil, kakše književne redkosti predstavljajo. Na primer glagolski misale iz prve tiskarne na jugoslovanskih tleh, to je one na Cetinjah, sredi 15. stoletja. Dalje redki molitveniki in verske spomenice. Tu so menda zastopana vsa slovenska božja pota in vsi samostani. Dasi se nam zdi to dandanes nekoliko neogovarjajoče pravi religioznosti, vendar je treba upoštevati čustveno zelo razgiban mistiko tedanjega časa in ne smemo pozabiti, da je pomenil tedaj droben slovenski molitvenik važno kulturno pridobitev. Pogrešali bi morda tisk slovenske reformacije, ki zgodovinsko spada sem, dasi ni bil izvršen na domačih tleh. Razstavljene so redki tiski Mandelčeve tiskarne, dalje redke Valvazorjeve knjige, Pohlino »Pesme za poslušnice«, jezuitske teze itd.

Iz l. 1848. je zanimiv proglas konstitucije, še zanimivejši so razni proglasi in pravilniki iz dobe francoske okupacije. Nekako v enakih razdobjih pričajo ti tiski delo treh tiskarn v Sloveniji: Mandelčeve pred 850 leti, Majerjeve, ki je bila ustanovljena pred 250 leti in Bambergove pred 150 leti. Zanimive so vizitke Lattermanna, Copa, Kopitara, Coste itd. Razstavljena je prva karikatura v Sloveniji, delo Charlesa. Tu so bakro- in lesorezi Dürerja, Lukasa, Mategne in znamenitega Hrvata Rotte Kolariča; dalje reprodukcije Mencingerjevih, Jelovškovih in Herleinovih slik. Na sredi so razstavljene Wagnerjeve ilustracije kranjskih mest, na steni pa Goldsteinove narodne noše. Blazinška tiskarna je razstavila originalne bakrene plošče Goldsteinovih ilustracij. Tu je Levstikov »Paviljac« s Ključevimi ilustracijami in Alešev »Brenčelj« obremen z bakrenima originaloma svojih glav ter z originalnimi lesorezi ilustracij. Sosednji oddelek je posvečen grafični organizaciji, nadjniji pa jugoslovanskemu časopisju. Ta oddelek je sicer dokaj bogat, vendar pa še pomanjkljiv in ne predstavlja resnične višine časopisja v Jugoslaviji.

V paviljonu »F« je razstavljeno mednarodno časopisje. Zastopanih je nad 60 držav, oziroma narodnostnih skupin. Napisi pri posameznih skupinah s kratkimi besedami pojasnjujejo stanje in višino časopisja v dotičnih državah. Paviljon si je vredno ogledati, tudi v informativne svrhe.

Paviljon »G« je namenjen grafičnim izdelkom. Nazorne skice in predmeti pojasnjujejo razne vrste tiska, kakor linotip in rotacija offset, bakro-tisk, tisk na pločevino in drugo. Ob vhodu si struntka nasproti jugoslovanski sokolski »tisk« in slovenski orlovski tisk. Sokoli so pri svoji razstavi polagali več važnosti na pestrost in mnogoličnost razstavljenih tiskovin. Presentljivo lepo in arhitektonsko smiselno pa so razstavili Orli. Razstava Orlovsk zveze je tudi po mnenju nepristranskih opazovalcev ena najlepših na razstavi in vpliva posebno kot celota.

Vsa razstava nudi obširen in še dokaj popoln pregled razvoja, zgodovine in sedanje višine tiska. Kdor jo obišče, gotovo ne bo razočaran in prav gotovo je, da si bo z obiskom te razstave svojo izobrazbo znatno izpopolnil.

Sport

ZANIMIVA KOLESARSKA DIRKA.

Prvak Josip Solar, Ilirija, Ljubljana.

V nedeljo dne 7. t. m. je priredil zagrebški pododbor kolesarske zveze na progi Ljubljana—Zagreb, 135 km, kolesarsko dirko. Dirke se je udeležilo 7 najboljših zagrebških dirkačev, izzvošč Beneka in dva ljubljanska dirkača. Trije prav dobri ljubljanski dirkači, Zanoškar, Perdan in Peršin se radi boleznim niso mogli udeležiti dirke. Dirka je bila zelo zanimiva ter so vozili dirkači ves čas precej oster tempo, kljub temu, da jih je že pri 40 km pral dež in jih je spremljal prav do Zagreba. Doseženi so bili sledeči rezultati: I. Josip Solar, Ilirija (povprečna hitrost nad 30 km!) v času 4:38:00, II. Sturman, Sokol, Zagreb, v času 4:38:11, III. Vranaričič, Sokol, Zagreb, v času 4:38:26, IV. Kranjec, Orao, Zagreb, v času 4:44:11, V. Capek, Sokol, Zagreb, VI. Abulnar v 5:02 Primorje, Ljubljana, VII. Jager, Sokol, Zagreb, VIII. Skrbjanovič, Železničar, Zagreb, IX. Bauer, Zagreb. — Solar je prejel kot zmagovalce krasen pokal. Ta dirka ima pri vsem tem še svoje posebno obilježje. Kolesarska zveza je hotela letos premeniti sistem tekovanja za državno prvenstvo ter je določila 8 tekme za tekmovalce po točkah. Prva taka tekma je bila priznana kot izbirna tekma, razveljavljena pa kot tekma za državno prvenstvo, slučajno je bil zmagovalac Solar. Pri drugi tekmi je bil zmagovalac Banke, Solar drugi in tekma je bila verificirana kot izbirna tekma in kot prvenstvena. Po olimpijadi bi se imelo državno prvenstvo nadaljevati in Zveza je določila kar finalno

dirko na prejšnjo nedeljo. Klubi ljubljanskega pododpora in nekateri zagrebški klubi so proti temu protestirali, a ker protest ni bil uvažen, niso startali. Tako so startali vsega 4 tekmovalci, ki so vozili skoro enako progo kot v nedeljo malo manj kot 7 ur! Prvi je bil Banek in Zveza mu je priznala prvenstvo. V nekako rehabilitacijo vseh prvorazrednih dirkačev je razpisal zagrebški pododbor nedeljsko dirko kot neoficijelno državno prvenstvo na isti progi, na kateri se je vršila vsa leta. Vsa nepristranska sportna javnost je priznala tej dirki prvenstveni značaj in smatra Solarja za pravega prvaka države, a ne oficijelnega prvaka Baneka, ki si je pridobil ta naslov v izredno slabi konkurenci in z umetno podporo pristranske uprave Zveze.

FINALNA TEKMA ZA HAZENSKO PRVENSTVO ZAGREBA.

ASK: Concordija 13:8 (6:5).

ASK je po lepi igri ponovno po enoletnem presledku osvojil laskavi naslov »prvaka«. Igra je bila sportno na višku in je tekmo odločil sijajno razpoložen napad Aska.

Jugoslovanska nogometna zveza bo danes na svoji seji razpravljala, da li ne bi kazalo izstopiti iz tekmovalj za srednje evropski cup. Baje nameravajo to storiti iz razloga, ker doživljajo naša amaterska moštva od izbornih inozemskih profesionalnih moštev težke poraze, ki ugledu našega sporta škodujejo. Drugi vzrok izstopa bi pa bil službeno proglašeni boj kot Madjarov, kateri groze z represalijami pri Mitrocu.

SPORTNI DOGODKI.

Poleg večeraj navedenih nogometnih tekam omenimo še zmago Danske nad Švedsko 3:1, Dunaja proti Budimpešti 8:2, avstrijskih amaterov proti ogrskim amaterom 3:1. Le težko in s pomočjo velike sreče je ugnala Sparta Topliški FC 4:3. V tekmi za mednarodni pokal je vrstni red sledeči: Češkoslovaška, Italija, Avstrija, Ogrska, Švica.

Tilden se je popravil in je premagal Hunterja.

Klippers je plaval 100 m in na hrbtu v nemškem rekordnem času 1:11.2.

Pšenička, srednjetežka teža, je obojerno potegnil 109 kg, šel rekord.

Phil Scott se bo boril z italijanskim rojakom Canera in prvi, da ga bo premagal, čeprav je Italijan za kakšnih 30 kg težji.

V Zagrebu so se vršile motociklistične tekme. Kljub slabemu vremenu 4000 gledalcev. Inozemcev vse polno, zato se domačini niso mogli posebno uveljaviti. Do 250 ccm 10 rund ali 8000 m prvi Dunajčan Opawsky v 6:28.2. V tekmi motorjev do 350 ccm na 12000 je Opawskyju 50 m pred ciljem odpovedal motor; vlek je kolo do cilja ter si je stem rešil vsaj tretje mesto; prvi je bil Mariborčan Kuhar v 9:20. Najbolj vznemirljiva je bila tekma na 20 rund (ali 16000 m, do 500 ccm; Štrban in Opawsky sta bila takoj pred drugimi ter sta se menjaje se prehitavala; v ravni črti je bil vsled boljšega motorja (Sunbeam 500 ccm) zmeraj Opawsky spredaj, v krivuljah ga je pa Štrban dohitel. Ko je hotel št. v krivulji zopet enkrat naprej, se je njegovo prvo kolo zadelo ob zadnje kolo, Opawskyja, in št. je zletel dol ter se prekotalil čez glavo; onesvestil se je, poškodbe pa niso bile hude. Opawsky je dirkal naprej in je zmagal v 11:32, ob srednji hitrosti 82.5 km. V tekmi na 20.000 m, do 1000 ccm je zmagal Opawsky v 14:39.

Lahkoletski dvoboj med Prago in Brnom se je končal z zmago Prage, a samo 62:61. Omenimo: 800 m Katz 1:56.7 in diskos Vanouček 45.122 V Berlinu Larva 3000 m 3:52, Wichmann 3:52.6, Böcher 3:55, 200 m Körnig 21.2, diskos Kivi 44.35, krogla Hirschfeld 15.47, 5000 m Loukola 14:59. Sedaj pa tek 1 ure: Nurmi 19 km in 210.8 m, nov svetovni rekord; Husen 18.21 km, nov nemški rekord. 15 km je pretekel Nurmi v 46.49.5, 10 milj ali 16.093 km pa v 50.15, oboje nov svetovni rekord. Bomo še obširno pisali.

Darovi

Kuratoriju slepih so darovali: po 1000 Din: Vzajemna zavarovalnica in Kollmann R.; po 500 Din: Vodnik AL (mesto venca umrl ge. Keršič), dedič pok. g. Ig. Zargija in Trbov. prem. družba; 400 Din Stele P. in botra »smarogorskih zvonov M. Vilfan (po ge. dr. Natlačenovi); 300 Din Sarabon A.; 200 Ljudska posojilnica v Celju; po 100 Din: Hrnl. in pos. Sv. Jakob ob Savi, Marinko Ter., Planinšek Kar., Mlakar Janko, Urbas Mirosl., dr. Adlešič J., dr. Dimnik I., Miklauc R., restavr. pri »Šestice, ing. Dukič in Kmetijsko društvo v Rovtali; po 50 Din: Hrovatn Makso, Skaberne A. & E., Mencinger A., Schwab D., Persche A., Orehek M., hotel Miklič, Bizil Tom., dr. Šilar Igo in Vidmar J.; po 25 Din: Kelbl J., Hrnl. in pos. Sv. Anton v Sl. gor., dr. Česnik I., in dr. Ogrizek A.; po 20 Din: Hranil. in pos. v Sorici, Lj. Hranil. in pos. v Moravčah, dr. Irgolič Fr., dr. Lipold Fr. in dr. Zvolokl Dom.; 10 Din Hranil. in pos. Sv. Peter pri Mariboru; ga Cvelbar pa je uabrala 1360 Din. Poleg tega pa so po zaslugi ge tajnice M. Skaberne priredili kotovski alepi koncert, ki je prišel 2571.70 Din. — Neko društvo uradnikov v Ljubljani je darovalo 480 Din. — Vsem darovalcem in sodelavcem iskrena zahvala! Priporočamo pa se še nadalje vsem, ki čutijo, kako veliki reveži so slepci. Tem usmiljenja vrednim, malim in velikim, hočemo napraviti »Dome«, kjer bodo imeli zavetišče. Za te zbiramo kamne in kamenčke, da jim moremo čim prej zgraditi ali kupiti primerno hišo itd. Nismo sitni, le redkokdaj se oglasimo: darujte »Kuratoriju slepih«, ki ima položnice štev. 14872. Ne zamenjavajte »Kuratorij« s kakim društvom. le »Kuratorij« čima namen postaviti »Dom slepih«.

Sveta življenje in vrvenje

„Krasin“ zopet doma

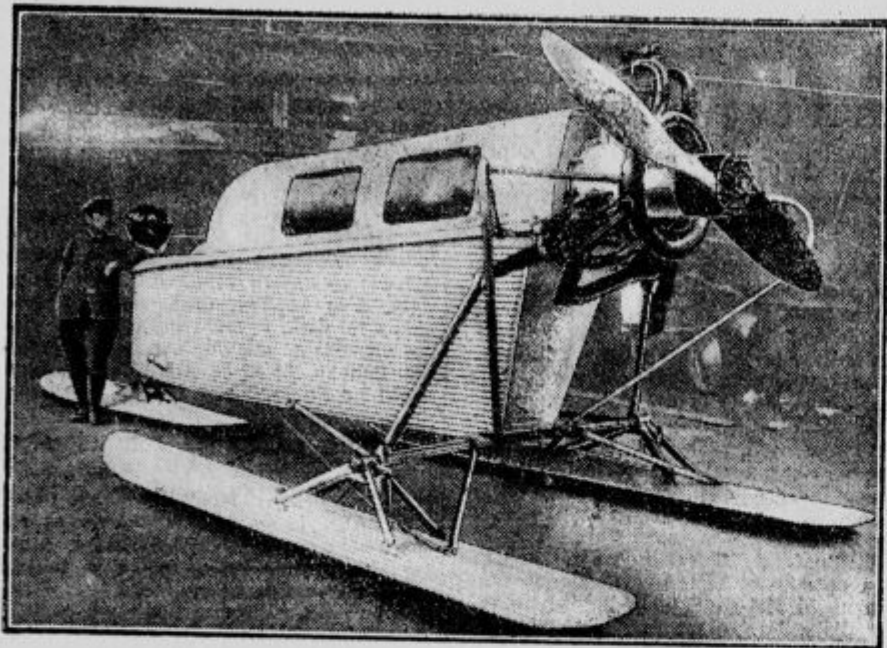
Dne 6. t. m. je došel ledolomilec »Krasin« po svoji slavni vožnji v arktičnih vodah v Leningrad. Spremljale so ga vojne ladje in letala so plula nad njim. Na obali ga je pričakovalo 250.000 ljudi. Ko je priplul v luko, so zagrmeli topovi in zaorili pozdravni klici, da se je stresalo ozračje.

Letalec Čuhnovski, ki je s svojim letalom našel Zappija in Marianija, je izjavil, da je s

hranil papir rahljanje zemlje ali okopavanje, izvemši brazde.

Bojazen, da bi deževnica ne mogla do kritih tal, ni opravičena, kajti voda priteka v zemljo med robovi papirja in pri odprtinah, skozi katere se dviga rastlina. Pokrita zemlja vodo potem mnogo dlje ohrani.

Za novo poljedelsko sredstvo so se začeli kmalu zanimati pristojni oblastni in strokovni krogi. Ameriško kmetijsko ministrstvo je začelo delati poizkuse v različnem podnebjju in

Ruske zračne »smuči«, ki dosežejo s pomočjo letalskega propelerja hitrost 120 km na uro. Aparat je razstavljen na mednarodni razstavi »Ilac« v Berlinu.

svojimi tovariši najprej menil, da vidi na ledenem griču tri osebe; toda kasneje se je prepričal, da se je bil motil. Ladijski zdravnik Srednevski je izjavil, da je bil Mariano ob rešitvi izredno slabo oblečen in ves slaboten; Zappi pa, ki je bil precej krepak, je imel na sebi dve obleki in dva para čevljev. — Na vprašanje, če meni, da je pojedel Malmgren, je zdravnik odločno zanimal: »Ne! Toda v arktičnem podnebjju vzeti komu živila in obleko, ni dosti boljše. Zappi je rekel in Mariano je pritrdil, da ga sme Zappi, če umrje, snesti.«

Sovjetski tisk ponosno pozdravlja »Krasinovo« moštvo in objavlja neštete čestitke iz inozemstva. Listi naglašajo, da se v Krasinovem delu zrcali duh sovjetskih delovnih množic.

Papir v službi poljedelstva

Uporabnost papirja je zelo mnogostranska. Predvsem je seveda neobhodno potreben tisku, kjer je njegova korist za splošnost le prevečkrat zelo dvomljiva; potem služi kot ovojno, okrasno, zdravstveno sredstvo in še v raznovrstne druge namene. V zadnjem času se je pa izkazala njegova uporabnost tudi v neposredni službi poljedelstva. O tem poroča Milton Wright v letošnjem avgustovem zvezku newyorškega »Scientific American«:

Na neki sladkorni plantaži blizu Honoluluja je spoznal Ch. E. Eckart že pred vojno, kako ogromnega dela je treba poljedelcu, da zatira plevel. Leto za letom je koplil po razorih in ob robovih razne odpadke poljskih pridelkov, da bi na ta način zadušil plevel, obenem pa dosegl, da bi vlažnost počasneje izhlapevala. Toda slama je v kratkem času strohnela in rast plevela le še pospešila. Nato je Eckartu prišlo na misel, da bi namesto slame uporabil močan papir. Poizkus se mu je obnesel; ostre sadike mladih rastlin so brez ovire prodrle papir, plevel pa se je zadušil.

Poizkusi so se nadaljevali in pokazali, da črn papir pomnožuje toploto tal. To pospešuje delovanje bakterij. Vлага je ostala v zemlji, dokler je niso posrkale rastline, namesto da bi brez haska izpuhtela. Razen tega je pri-

tleh in na različnih rastlinah. Uspehi pri koruzi, repi, sladkem in belem krompirju, paradižnikih, špinatih, bombažu so bili nepričakovano sijajni. Edina izjema so bili zemeljski orehi, katerih pridelek se je pod papirjem

»Z. R. III.« nad Atlantikom.

zmanjšal za 46 odstotkov. Pri ostalih rastlinah pa se je pridelek znatno zvišal, in sicer pri belem krompirju za 73, bombažu za 91, sladkem krompirju za 122, zeleni za 123, zelenem fižolu za 153, pesi za 404, korenju za 507, kumarah za 512 in pri turščici za 691 odstotkov. Razen tega so sadeži znatno prej dozoreli nego v nepokriti zemlji.

Pokrivanje nasadov s papirjem je zelo enostavno. V ta namen izdelujejo poseben papir v zvitihi; posamezni kosi so dolgi po 150 do 300 jardov in 18 do 36 palcev široki. Zunanji konec papirja se položi ob kraju na brazdo ali vrsto in zvitek valji do nasprotnega konca. Potem se papir ob voglih pritrdi s kamenjem, količi ali kupom zemlje. Na Hawaijskih otokih, kjer vsako leto polože na tisoče milj papirja, se poslužujejo posebnih strojev, ki jih vlečejo osli ali traktorji.

Sajenje pod papirjem se vrši na dva načina: ali se napravijo v položenem papirju odprtine ali pa se sadi med dvema robovoma papirja. — Na Wawaiju so lani izdali za papir samo pridelovalci en in pol milijona dolarjev, pa se jim je obilno izplačalo.

Človekovi sovražniki med plazilci

Najodvratnejše, najmrzkejše med živalmi so človeku kače. Ne brez razloga. Nekak neviden, zahrbtn sovražnik so in njihov pik je smrtonosen. Nobeno leto ne mine brez njihovih žrtev celo v deželah zmernege pasu, kaj šele v vročem pasu, kjer je njihova prava domovina.

Nimajo pa vse kače enakega strupa. Strup kobre n. pr., ki je morda najnevarnejša med srupeno golaznijo, deluje skoraj brez bolečin, ker ima najbrže sestavine, ki mesto ugriza omrtve ali omamlje. Ze to kaže, da deluje kobrin strup predvsem na živce, kar potrjuje tudi na-

daljni potek zastrupljenja: otrpnenje mišic, splošna medlost in nepremagljiva zaspanost. Smrt nastopi slednjič vsled otrpnenja dihal.

Zelo drugače učinkuje strup orjaške klopotače. Ugriznjeno mesto silno boli, oteče in pordeči, kasneje pa postane vijoličasto. Bolnika močno žeja, usta so mu suha, začne se krvavenje v očesno vezno kožico ali v želodčno in črevesno sluznico. Včasih se bolniku blede in začne besneti. Smrt nastopi, če ni pomoči, vsled zadušenja. Na splošno umrje 10 odstotkov zastrupljenec, ki jih je pičila klopotača.

Podoben je potek zastrupljenja po gadjem piku, le da so vsi bolezenski znaki milejši in so smrtno žrtve redke. Hitro je mogoče pomagati s podvezo ugriznjenege mesta in razširitvijo rane, pri čemer obilno krvavenje izplavi strup. Tudi močna alkoholna pijača je dobra, ker vpliva na živčni sestav. Pri piku kobre in njej sorodnih kač so pa taka sredstva neuporabna, ker se opazi pik navadno šele potem, ko se je strup že razlil po vsem telesu in nastopijo splošni znaki zastrupljenja. Tu se da potem pomagati le s sredstvom, ki splošno učinkuje. V ta namen so strokovnjaki iznašli umetne protistrupe ali serume, ki se vbrizgajo bolnikom.

Različna je množina strupa, ki ga hranijo posamezne kače. Strup ene same kobre bi mogel usmrtiti 55 ljudi; strup klopotače more usmrtiti eno klopotačo — te živali so namreč proti lastnemu strupu brez brambe — ali 60 konj ali 2 tisoč morskih prešičkov ali 300.000 golobov.

Pridobivanje polnovrednih kačjih protistрупov je zelo težavno in dolgotrajno. Saj je treba v ta namen prvič znatnih množin kačjih strupov, drugič pa je treba dolgotrajnih priprav na živalih — konjih, oslih in podobnem. V Braziliji je ustanovil in organiziral vzoren zavod za proizvodnjo protistрупov — Butantan v Sao Paulo — Vital Brazil. Bilo mu je na tem, da pridobi čim širše kroge prebivalstva za lovljenje živih strupenih kač, za katere nudi zavod dragoceno protidajatev: kačje protistrupe. Ko so izumili še posebne lase ali zanjke, s katerimi je lovljenje kač nenevarno, se je Brazilu njegov namen popolnoma posrečil in danes dobiva njegov zavod povprečno 1000 živih kač mesečno, kar potrebam popolnoma zadostuje. Kače plačujejo večinoma s primerno količino protistrupa in injekcijsko brizgalnico. Na ta način so se protistrupe in brizgalnice razširili v najoddaljenejša selišča, tako da so v slučaju nesreče vedno dobili kje v

Estlandski zunanji minister Rebane, ki se mudi v Berlinu zaradi političnih pogajanj.

(Francija). V Pasteurjevem zavodu pridobivajo serum mešanih kačjih protistрупov, ki je dragocena pridobitev, ker učinkuje enako dobro pri ugrizu raznih kač.

Pes, ki je našel 4500 km daleč domov

Lansko jesen je potoval Maurice Hickey iz Brooklina pri Bostonu z avtomobilom v Kalifornijo. S seboj je vzel svojega štiriletnega policijskega psa »Harvarda«. Ta je bil zelo inteligenčen pes, ki ni samo natančno poznal glasu svojega gospodarja, marveč tudi ropotanje njegovega avtomobila. V okolici Los Angeles se je Hickey ustavil in prebil tam več dni. »Harvard« je hodil po svojih potih, toda nekega dne se ni povrnil h gospodarju. Le-ta je takoj objavil oglase v listih in obljubil tistemu, ki bi mu psa pripeljal, veliko nagrado. Čakal je 14 dni, toda zamn, kar je bilo tembolj čudno, ker je imel pes na ovratniku natančen naslov svojega gospodarja. Bilo je očitno, da ima kdo psa zaprtega odnosno priklenjenega. Hickey se je brez psa vrnil domov. Zadnjič pa je nenadoma popraskalo po vratih. Odprli so in našli — »Harvarda«, umazanega, seštradanega in skoraj napol mrtvega pred vrati. Zvesta žival je brez zemljevida in ne da bi bila mogla koga poprašati za pot, vedno v nevarnosti pred sovražniki in prijatelji, našla 4500 km dolgo pot iz Los Angeles v Brooklin.

V dveh ~ treh vrstah

Amerika naroča Zeppeline. Ameriški mornariški oddelek je naročil pri Zeppelinovi korporaciji dva orjaška nova Zeppelina, ki bosta stala vsak 8 milijonov dolarjev.

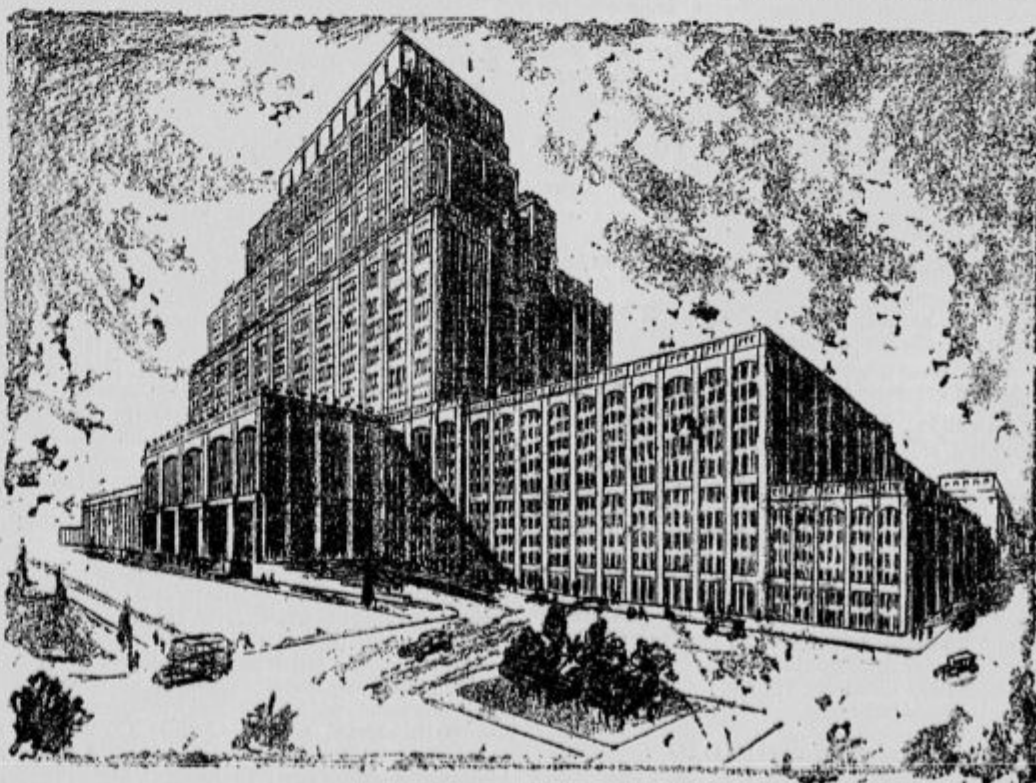
Vihar v Avstraliji. V New-Sud-Walesu je divjal vroč vihar z brzino 63 milj na uro. Podiral je hiše in gozde; mnogokje so nastali požari. Pogorela je tudi papirnica v Cumberlandu. Škoda znaša do 250.000 funtov sterlingov.

Urednik oklofutal komunističnega poslanca. Urednik berlinskega socialističnega dnevnika »Vorwärts«, Viktor Schiff, je na cestni železnici oklofutal pruskega komunističnega delav. poslanca Schulza, ki je na zvijačen način nadomestil socialističnega govornika za radio in delal propagando za komunizem.

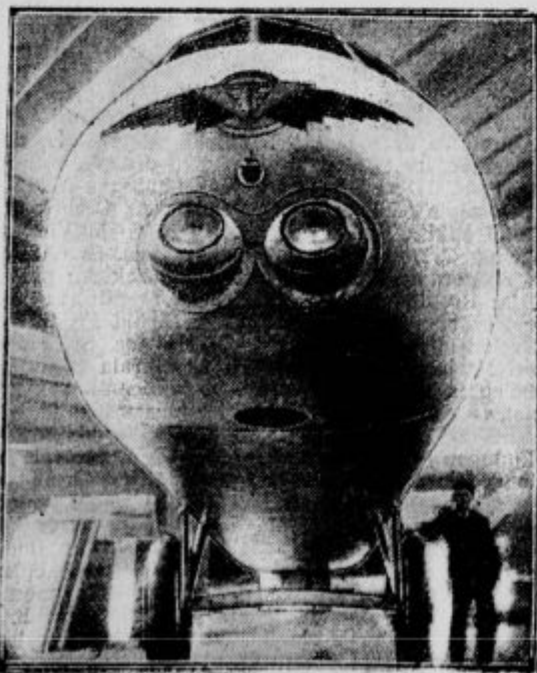
Nesreča v zračnem in avtomobilskem prometu. Na progi Detroit—Denver je v nedeljo ponesrečilo letalo; mrtvih je bilo 8 oseb. — V Delti (Utah) je trčil avtomobil z vlakom; osmeroglava družina, ki se je vozila z avtom, je plačala vožnjo s smrtjo.

Financiranje Zeppelinovega poleta v Ameriko se izvrši sledeče: Hearstov koncern plača za poročevalski monopol za angleško govoreče dežele 281.000 mark; dve nemški časniški založništvi 65.000 mark, štirje civilni potniki in poštne pristojbine 50.000 mark, skupaj okroglo 400.000 mark.

Koliko je stal Avstrijo 7. okt. Varnostna služba, prevažanje vojaštva, Heimwehrovec ter schutzbündlerjev in drugi stroški o priliki prireditve v Wiener Neustadtu dne 7. t. m. so stali avstrijsko državo nad 2 milijona šilingov.

Načrt za centralni kolodvor v Berlinu, ki ga je izvršil ing. Schammler. To bi bila največja kolodvorska stavba na svetu, v kateri bi se med drugim nahajali hotelski prostori, zabavišča, razstave, v višini 150 m pa kavarna in vrtovi.

Trup Famanovega »Goliatha«.

Gospodarstvo

Svetovni denarni trg

Vojna je prenesla evropske denarne zaloge ter je Severna Amerika postala svetovni upnik. Izgleda pa, da navzlic temu newyorški kapital ni posebno vnet za trajno vodilno mesto na svetovnem denarnem trgu, z njim združeno funkcijo glavnega razdeljevalca likvidnih sredstev ter regulatorja ostalih mednarodnih denarnih trgov. Posledice tega ravnanja so občutne predvsem v onih deželah, ki trpe na pomanjkanju lastnih denarnih sredstev ter za poživitev in napredek domačega gospodarstva, nujno rabijo inozemskih kreditov. Glavni vzrok ravnanju ameriškega kapitala je brezdvomno iskati v sporu interesov ameriškega domačega gospodarstva s tekočimi zahtevami na svetovnem trgu. Potreba newyorškega domačega trga, ki so se zadnji čas vsled financiranja žetve občutno pomnožile, se pridružuje tudi omejevalna politika ameriških emisijskih zavodov, predvsem pa strastna spekulacija na tamkajšnjih borzah. Mnogoštevka spekulativnih transakcij v efektnih vzdržuje na newyorški borzi za dnevni denar stalno visoko obvestno mero. Newyork je plačeval za dnevni denar koncem septembra 7—8 prve dni tega meseca celo 10% torej mero, ki presega za celih 3—6% mere na ostalih mednarodnih denarnih trgih. Naravno, da privablja ta visoka obrestna mera vedno več likvidnih sredstev z drugih denarnih trgov v Newyork, tako, da celokupna svota iz inozemstva dohajajočih plačilnih sredstev ne zaostaja več daleč za svoto v istem razdobju danih dolgoročnih posojil inozemstvu. Ta pojav po eni strani občutno draži denar tudi na ostalih denarnih trgih, kar je opaziti posebno na onih, ki so slabo preskrbljeni, manj likvidni in vsled tega izredno občutljivi, kot n. pr. na nemških, kjer obrestna mera stalno sledi oni newyorškega trga; po drugi strani pa sili one, ki iščejo kreditov, iskati si pomoči drugod, na šibkejših denarnih trgih. Dnevemu povpraševanju po dolgoročnih kreditih torej ameriški kapital navzlic naraščajočim investicijam v inozemstvu, katere v letu 1926 znašajo 1357 milijonov dolarjev in v letu 1927 že 1648 milijonov dolarjev, ni v stanju zadostiti. Da bi se položaj v doglednem času znatno zboljšal, skoraj ni misliti, kar potrjuje tudi zopetno rahlo nazdovanje tečajev večine posojil inozemstvu. Vsled letošnje dobre letine je računati na pomnoženo delavnost domačega ameriškega gospodarstva. Koncem oktobra torej, ko bo končano financiranje žetve ter bo ameriški denarni trg likvidnejši, se bo znaten del razpoložljivih sredstev rabil za investicije doma.

Na londonskem denarnem trgu je opaziti vesplošno in trajno likvidnost. Koncem septembra je London nudil dnevni denar po 2½% do 4%, kar jasno kaže, da je obilno preskrbljen s plačilnimi sredstvi. Nepriznanih velikih povpraševanj inozemstva po londonskih menicah, ki je posledica nizke vrednosti funta je neoficijsko privratno diskontno mero potisnilo pod 4½%. Težko je vedeti v naprej, koliko časa se bo to stanje obdržalo, predvsem vsled velikega izvoza zlata, ki je posledica oslabiljenega tečaja šterlinga. Zlata rezerva je padla samo v zadnjem tednu septembra meseca od 176.5 milijonov funtov na 173.2 milijona funtov, v prvih oktoberskih dneh pa za nadaljnji milj. funtov, kar gotovo ne bo Bank of England dolgo všeč. Prvotno mesto Newyorka kot odjemalca zlata je prevzela zadnje tedne Nemčija. Da pa nima gornji pojav nikakega vpliva na tečaj dolarja, oz. nemške marke, je pripisovati stalno visoki obrestni meri, ki dominira tako na newyorški kot na berlinski borzi. Navzlic vsemu temu je skupna svota angleških investicij v inozemstvu že v prvi polovici letošnjega leta presegla ono ameriških, ter trajno gotovo zanimanje za nove investicije v inozemstvu dalje. To dejstvo navdaja vse odjemalce kreditov opravičeno z nado, da se jim bo posrečilo dobiti srestev pred relativno ugodnimi pogoji ravno v Londonu.

Francoski denarni trg je točasno najbolj likviden. Obrestna mera se je tekom septembra stalno držala izpod mednarodne višine. Neoficijska diskontna mera 3½% je ostala tudi do mala neizpremenjena. Močnega odтока za enkrat predvsem še kratkoročnih denarnih sredstev je deležna v pomembni meri tudi Nemčija. Posledico tega odтока — oslabiljen tečaj franka — je Francoska banka paralizirala s prodajo odgovarjajoče količine deviz, kot je razvidno iz tedenskih izkazov. Prve dni oktobra se kaže vpliv visoke obrestne mere na newyorški borzi tudi v Parizu; obrestna mera se namreč polagoma dviga ter se približuje mednarodni višini, vendar odток kratkoročnih sredstev traja nemoteno dalje. Brez dvoma se Francija nahaja na predvidnem potu k onemu položaju, katerega je zavzemala pred vojno v svetovnem denarnem gospodarstvu.

V splošnem torej, je na svetovnem denarnem trgu, število onih, ki iščejo kreditov in katerih število se vsled jesenske aktivnosti še vedno večja, na razpolago sorazmerno le malo zadetnih sredstev, kar je znak še vesplošno močne labilitete v denarni preskrbi. Da se odpomore težavnemu položaju, je bilo sklenjeno sodelovanje emisijskih zavodov poedinih držav. V skupnem delovanju se bo gotovo najprej našla uspešna pot, kako pomagati poedinim deželah k stabilizaciji notranjih razmer, notranji in zunanji uravnoteženosti ter končno k stabilizaciji in poglobitvi gospodarskega svetovnega miru.

Dr. Milan Vovčina.

Poljedeliska razstava za Medijmurje v Cakovcu

od 7. do 10. oktobra 1928.

Kakor v vseh naprednih državah, je tudi naša država osvojila misel, da je treba podpirati kmetijstvo, ki je podlaga blagostanja širokih mas. Sredstva za doseg tega cilja so različna, eno prvih pa je propaganda. V kmetijski propagandi zavzemajo eno prvih mest kmetijske razstave. Država je predvidela več razstav v naši državi za razne okolišne in za letos je bil te podpore šeležen tudi Cakovec, središče pokrajine med Muro in Dravo, lepe plodne ravnine. Ze v dnevih pred razstavo je bilo opaziti z raznimi poljedelskimi produkti naložene vozove, ki so bili naloženi z vsem, kar nudi poljedelstvo. — Vsa okrašana dvorana telovadnice v trgovski šoli je nudila že dva dni pred otvoritvijo opazovalcu precej pestro sliko. 6. oktobra je bilo započelo pravo vrvenje in senzacija vseh je bila razstava obilne semeno-gojke postaje v Beltineh, ki je razložila svoje semenske vrste žit (žez 80 vrst) na lepo okrašenih polcih v klasju in zrnju. Komisija raznih strokovnjakov je razdelila mnogo nagrad v kmetijskih strojih razstavljalcem in poleg tega častne diplome. 7. oktobra ob 9 zjutraj je okrajni glavar g. Javor v lepih besedah na dvorišču trgovske šole pozdravil čez 400 kmetovalcev, zastopnika ministra kmetijstva g. svetnika Zidanška, zastopnika obl.

odboru v Mariboru g. inž. Mežana in zastopnika obl. odbora zagrebškega g. dr. Kvakan in mnoge druge kmetijske strokovnjake. Podčrtal je v svojem govoru veselo dejstvo, da so se v Cakovcu v zadnjem mesecu vršile kar tri kmetijske razstave ena za drugo, dočim prej ni bilo celih 10 let nobene. — Glavna panoga za Medijmurje je poljedelstvo in zato tudi največ pomeni poljedelska razstava. Da je bila razstava omogočena, je v prvi vrsti pomoglo ministrstvo za kmetijstvo, ki je v ta namen votiralo 20.000 Din. potem Mariborski obl. odbor, ki je dal 10.000 Din, potem še mestni odbor 3000 Din.

Nato je v imenu oblastnega odbora v Mariboru inž. Mežan podčrtal cilje, ki jih zasleduje oblastni odbor pri podpiranju kmetijstva in v kratkih besedah naznačil program dela na tem polju. G. svetnik Zidanšek je v imenu ministra za kmetijstvo pozdravil kmetovalce, obrazložil namen razstave in pri tem vzpodbujal k naprednejšemu obdelavanju polja. Po govoru, ki so ga kmetovalci burno aplavdirali, je otvoril razstavo in pokazal na glavne zanimivosti razstave.

Posebno lepo je bilo urejeno v oglu, kjer je mestni vrtnar Pavelko, kar je vsej razstavi dalo prav lep karakter.

Vsaka občina je imela svoj poseben oddelek in tam je bila v glavnem zastopana koroza, pa tudi drugih žitaric, rž, pšenice in ovsa je bilo mnogo. Sadej letos ni rodilo, pač pa so vinogradniki prinesli svoje produkte na razstavo.

Tudi vino je bilo močno zastopano. Fotograf je imel precej težko nalogo in je napravil mnogo prav lepih posnetkov.

Ob pol 11 je imel nato dr. Kvakan v čakovskem kinu predavanje o glavnih momentih novejšega kmetijstva, polno zanimivih momentov iz življenja kmetov v inozemstvu, nameni samouprave pri pospeševanju kmetijstva, kjer je zaznačil, da mariborski oblastni odbor izbira pravo pot, ki vodi gotovo do uspehov.

Vsi kmetovalci so navdušeno debatirali v pavzi in prav z veseljem sledili filmu o življenju čebel in pokončevanju miši in raznih škodljivcev z Zello-preparati.

Vtis je naredila razstava dober, o uspehih pa bo mogoče poročati kasneje.

* * *

Občni zbori: Carl Pollak, d. d. 23. okt. ob 11 (bilanca 1927; delne volitve); Črna — Kaolin d. d., Ljubljana 27. okt. ob 11 v posl. prostorih (bilanca 1927; volitev uprave).

Kvas iz sulfiteve lužine. Na Švedskem je neki inženir iznašel način, po katerem je mogoče iz sulfiteve lužine, ki je znano stranski produkt celuloznih tovarn, producirati kvas.

Dogovori o emajlirani posodi. Zveza srednjeevropskih emajlnih tvornic je sklenila puenostavljenje svojih kalkulacij cen. Posebni predpisi o barvah in popusti pri predmetih se omeje. Nadalje se bo vršila skupna prodaja proizvodov za Azijo, Levanto in Afriko in obenem bo prodaja v Ameriki centralizirana.

Nova rudarska družba. Družba za razvoj rudarstva na Balkanu d. d. v Londonu je osnovala za našo državo podružnico s kapitalom 1 milj. Din.

Trošarine in take. Državni dohodki od trošarine za dobo od 1. aprila do 31. avgusta (torej 5 mesecev) tek pror. leto so znašali 394.4 (proračun 398.75) milj. Din. Dohodki od take pa so znašali 444.6 (proračun 439.7 milj. Din).

Slavenska banka. V zadevi paketa delnic Trboveljske, ki so bile last Slavenske, pa depozitarne pri Landerbanki, je prišlo po časopisnih vesteh do sporazuma. Landerbanka prevzame del teh delnic (57.000 kom.) po višem kurzu kakor je sedaj borzal (v petek 470—480, v torek se je tečaj uvrstil na 485), menda po 540 Din za komad; ostale delnice pa dobi Slavenska nazaj. V zvezi s tem je tudi tečaj Trboveljske narasel. Zato je pričakovati v zvezi z dejstvom, da je konkurzna masa spravila skupaj za 25 milj. Din gotovine, med drugim s prodajo palače za 9 mil. v Zagrebu, o čemer smo že poročali, da se bo izplačal upnikom nekaj predjem, katerega višina je neznana.

Dobave. Strojni oddelek ljublj. žel. ravn. sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 400 komadov vzmetnih podložkov; do 12. t. m. glede dobave 400 kg raznih matic svinčene pločevine, medenih mrež in jeklene žice; do 15. t. m. glede dobave 200 kg klobučevine v ploščah, raznih tiskovin; do 18. t. m. glede dobave kouchuk-zagostk, kaučuk-platina in kaučuk-obročkov. — Prom. kom. oddelek sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 1200 kg žilnikov. — Drž. rudnik v Brezi sprejema ponudbe glede dobave železne pločevine; do 17. t. m. glede dobave 40.000 kg portland-cementa; do 19. t. m. glede dobave 150 kub. m jamskega lesa in plinskih cevi; do 22. t. m. glede dobave 1500 m novih tračnic; do 24. t. m. pa glede dobave 1000 m novih tračnic. Subot. žel. ravn. sprejema do 15. t. m. t. l. ponudbe glede dobave 3000 komadov metel, 1000 komadov krtač za ribanje, 800 komadov raznih drugih krtač in 1000 komadov lesenih lopat. — Ravn. drž. rud. podjetji v Sarajevu sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 50.000 komadov kapsul ter glede dobave gasilskih aparatov. — Drž. železarne Varoš-Majdan sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 4000 kg svinjske masti.

Borza

DENAR.

9. okt. 1928.

Današnji devizni promet je bil po večeršnjem prestatku znaten, zlasti v devizah: Curih, Dunaj in London. Večino potreb je krila Narodna banka, ker je bilo privatno blago zaključeno samo v devizah: Newyork, Trst in Pariz, pa le v manjših količinah.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

9. oktobra 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 6. X.
Amsterdam	—	2283.—	—	—
Berlin	1354.25	1357.25	1355.75	1356.—
Bruselj	—	791.24	—	—
Budimpešta	—	993.44	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	799.64	802.64	801.14	801.14
London	275.76	276.76	276.16	—
Newyork	56.84	57.04	56.94	56.94
Pariz	221.25	223.25	222.25	222.40
Praga	168.37	169.17	168.77	168.72
Trst	297.—	299.—	298.—	297.90

Zagreb. Berlin 1854.25—1857.25, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 799.64—802.64, London 275.76—

278.56, Newyork 56.78—56.98, Pariz 221.50—223.50, Praga 168.37—169.17, Trst 297.01—299.01.

Curih. Belgrad 9.1276. Berlin 128.68, Bukarešt. 315.50, Dunaj 73.06, London. 26.20, Newyork 519.00, Pariz 30.80, Praga 15.96, Trst 27.215.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.48625.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 128 den., Prasediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevše 110 den., Kranj. ind. zaklj., 297, Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 105 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 438.50—439.50, kasa 437.50—438.50, termini: 10. 439, 12. 448.50—449, 7% inv. pos. 85.50—85.75, agrari 56—56.50. Bančni pap.: Hipo 58—58.50, Poljo 17.50—18.50. Kred. 85—86, Jugo 88—88.50, Lj. kred. 126—130, Medjun. 57.50, Nar. 6980—7000, Prashed. 920—925 Srpska 151—152, Zem. 120, Obrt. 38—39, Kat. 36. ind. pap.: Gutmann 190—195, Slavonija 450—5, Slavex 102—105, Danica 140, Drava 590—540, Sečera 480—400, Brod. vag. 90, Union 280, Ragusea 485—489, Trbovlje 480—485, Vevše 110—112, Nar. Sum. 16, Piv. Sar. 300, Milnska 19.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadrn. 84, Alpine 44, Leykam 9.50, Trbovlje 60.75, Ruše 33.70, Zivno 124.40.

Žito

Vesti o letošnjem pridelku koroze v Vojvodini so vedno neugodnejše. Producenti sploh ne dovažajo več pšenice na trg, ker se boje pomanjkanja koroze. Naša stara koroza je popolnoma raz-

prodana in se ne trguje več. Producenti kraji uvažajo dalje laplatsko koroza, ki se plačuje po Din 335 Novi Sad. Cene za vse proizvede neprestano naraščajo, Baška pšenica dosega Din 257.50, vendar ni ponudb; sremška velja Din 255 nakl. post.; umetno sušena koroza se trguje po 305, koroza v starih po 180, vse prompt. fko baška nakl. post. Moka je neizpremenjena.

V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., dob. prompt., plač. 80 dni); pšenica bač. 78—80 kg 2% 302.50—305, okt. 302.50—305, nov. 307.50—310, moka 0g vag. bl. fko Ljubljana 430—435, rž 73—74 kg, uzana 296—297.50, oves bč. zdrav rešetan 285—290, koroza a 307.50—370, amer. 317.50—320, ajda zdrava domača 300—305, ječmen bč. 70—71 kg, 315—317.50. Zaklj. 2 vag. koroze. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač., gor. bač., bač. pot. in srem. 252.50—255, ban., bač. pariteta Vršac 227.50—250, ječmen 245—250, oves bač. 245—250, koroza stara 315—320, nova 200—265, fižol 830—850, seno bos. post. 102.50—107.50, bač. post. 115—117.50, moka 00 gg 367.50—367.50, 2 387.50—347.50, št. 5 317.50—327.50, št. 6 270—280, št. 7 240—250, št. 8 205—215, otrobi 182.50—187.50, ban. 180—185. Promet: 158 vag. pšenice, 1 vag. ovsa, 36 vag. moka, 23 vag. otrobov.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključenih 5 vag. nežamanih bukovih plohov. Tendence je neizpremenjena.

Za duha in srce

Cerkveni Glasbenik št. 9-10.

Ravnokar je izšla nova dvojna številka Glasbenika, ki uvodoma nadaljuje aktualno anketo o cerkveni glasbi, ki jo je bil izprožil g. dr. Mlinar-Cigale. Topot podajata svoje misli k stvari dr. A. Dolinar in Her. Svetel. Prvi ugotavlja, da cerkvena in svetna glasba nista nasprotujoči panogi, ter ju družji vez osebnosti skladatelja, potem poda razliko med cerkveno in religiozno glasbo. Za prvo zahteva, da ima namen poveljevali Boga in vzpodbujati vernike. Kadar svetu manjka religioznosti doživeti, gre tudi z religiozno glasbo navzdol. Dr. Dolinar zaključuje: Splošno valovanje duhovne kulture človeštva in pa realno obstoječe dejanske razmere so oni regulator, ki omejuje in urejuje razmere obeh panog. H. Svetel konča svoj članek s pozivom zborom, naj izvajajo na svojih koncertih tudi cerkvene pesmi. — Sledi A. Gröbmingerovo nadaljevanje farze fiziologije in fonetike (popis ustne votline, nastave, cevi, nosne in žrelne votline). J. Kalan piše o cerkvenem petju na Nemškem sploh in med Slovenci posebej — zelo zanimiv, informativen članek. I. Mercina brani svoje nazore glede uglasbe zvonov, osporjene s člankom o harmonični in melodijni uglasbi. P. H. Sattner poroča o Novih orglah v Rajhenburgu, Komel in Vodopivec o onih v Prvačini. Zupnik K. Čuk pametno razpravlja kot altera pars o problemu organista in cerkvenika. Sledi dopisi, Oglasnik, kronika itd. Glasbena priloga priša dr. Kimovčeve mešane zbere Sv. Uršula, Sv. Terezija, Sv. Stanislav in Sv. Andrej in M. Kogoj enoglasno z orglami Sv. Frančiška Serafinski. Bogat nov material za naše zbere!

*

Liturgični molitvenik, zbral dr. Jakob Žagar (strani 126), ima te prednosti: Za današnji čas obnove v Kristusu ima »Navodilo k premišljevanju« (str. 3). Znamenje časa je, da hočemo globlje živeti iz vere, zato pa je potrebno premišljevanje. — Ima globoko, a vendar lahko umljivo razlago: Kaj je daritev? V ospredje stopa misel sožitja s Kristusom v mističnem telesu in misel obsebnosti, ki zbira vse otroke božje kot eno družino okoli oltarja. — Višek pomembnosti doseže molitvenik v »Liturgični razlagi sv. maše« (str. 18—33). Globok pomen posameznih molitev osvetljuje zgodovinsko ozadje iz prvih časov krščanstva. — Sledi popolna sv. maša, kot v mislu. Vsi odgovori na mašnikove molitve in kar molj mašnik na glas je tiskano še v latinskem jeziku. Uporabna je ta maša za mislo recitacijo, za liturgični pouk v šoli in za zasebno pobožnost, ki spremlja mašnika ob oltarju. — V spovednih molitvah je jako potreben odstavek »Razodena vest ali kaj je smrti greh in kaj ni?« (str. 86—92), ki je povzet iz dr. Rohmanovega molitvenika »Beseda življenja«. — Kratak križev pot navaja k praktičnemu, svojstveno-kovanemu življenju iz vere. — Da se hrani prostor, so samo ene obhajljive molitve, one, ki so zelo lepe in najbolj razširjene med šolsko mladino, to je dr. Pejakove iz »Večnega življenja«. — Lepo in koristno je tudi zaglavje: »Zakramenti za na pot v večnost« (stran 117). Mnogim manjka poučenosti o zakladih sv. Cerkve. — Da je molitvenik popolnejši, so pridelane še liturgije in dvoje pesem. — Prednost je tudi nizka cena, ki omogočuje, da si poleg drugega popolnega molitvenika (Večno življenje, Beseda življenja) omislijo šole še tega in se tako doseže enotnost, ki je nujno potrebna pri pouku.

Dr. —r.

Glasbena kritika. Prejeli smo in objavljamo: Z velikim zadoščenjem je brala vsa glasbo ljubca publika vsi članek v nedeljski številki 230. z dne 7. okt. t. l. »K fašistovski politiki »Jutroves« glasbene kritike.« Skrajni čas je že bil, da se je končno le nekdo ojnatič povedati gospodom, posebno g. Škerjancu, svoje odločno in res objektivno mnenje. Oospode naj predvsem nekaj ustvarijo, potem pa naj kritizirajo. Skandal, da »Jutroves«, ki si domneva, da je v Sloveniji edinstven list, ne zmore nobene objektivne glasbene kritike. Nadejamo se, da bo ta članek za enkrat zalegal, sicer bo treba priti še z mnogo ostrejšimi. — Eden v imenu večine koncerte posejajoče publike.

Umetniška Matica. Malokomu je v teh težkih časih mogoče kupiti originalno sliko. Naše domove krasi slabe reprodukcije inozemskih slikarjev, brez najmanjši umetniške vrednosti. Temu odpomore, če postanete član Umetniške Maticе. Ta bo izdajala namreč za člane brezplačno originalne grafike slovenskih slikarjev. Kdor plača do konca letošnjega leta 24 Din, prejme za Božič originalni lesorez »Pokrajina«, delo F. S. Stiplovskega. Slika bo izvršena v približnem formatu 30x35 in bo sijajen okras vsake sobe. Tako imajo galerijo samih originalov naših umetnikov. Poleg tega imajo člani pravico do brezplačnega vstopa na umetnostne razstave, ki jih bo U. M. prirejala v Ljubljani in po vseh večjih krajih Slovenije in dobe po znižani ceni vse društvene publikacije. Ze sedaj opozarjamo p. n. občinstvo, da bomo izdali prihodnje leto krasno

mapo posnetkov del kiparja Tineta Kosa. Priglasjevanje članov se zaključuje letos s 1. decembrom. Slike bomo razplopali za Božič. Naj se javijo zaupniki. Za vsakih pet novih članov dobe le-ti še po eno originalno grafiko v nagrado. Vsi dopisi in prijave naj se naslovijo na: »Umetniška Matica v Ljubljani, Dunajska 35.«

»Očiščenje.« Umetniška Matica je izdala v knjigi dramo »Očiščenje«, delo pisateljice Angela Cerkvenika. Delo se je z velikim uspehom uprizorilo pod režijo g. Bratine v Mariboru in Ptuj. Cena lepi knjigi je tako nizka, da si jo lahko vsakdo nabavi. S poštnino vred stane 10.50 Din. Naroča se pri Umetniški Matici v Ljubljani, Dunajska cesta 35.

Slovenska beseda na berlinskem odru. Slovenska gledališka umetnika, ki sta odpovala v Nemčijo, da tam pri sodobnih gledaliških mojstrih svoje gledališko znanje izpopolnita, sta se odzvala vabilu odbora za proslavo 50 letnice nemškega modernega književnika Herwartha Waldena in tako sta Ferdo Delak in Milan Košič nastopila 25. t. m. ob pol polnoči v gledališču na Schiffbauerdamm z recitacijami Waldnovih pesmi, katere je za ta večer prevzel Ferdo Delak. Poleg modernih plesov, ki jih je izvajal najznamenitejši sodobni koreograf, institut Labau, recitacijskih zborov ljudskega gledališča in recitacij Reinhardtovega režiserja Blümnerja so bile njih točke umetniško dovršene in naša mlada umetnika sta bila deležna gromovitega aplavza in pozvana parkrat pred zastor.

Jugoslovanska mlada umetnost pri »Sturm«. Vodja slovenske ekstremne umetniške skupine »Tanke« Ferdo Delak, ki je prejel od kluba intelektualcev »Zveze narodov« javno priznanje za svoje delo v mednarodnem umetniškem pokretu, se je odzval vabilu nemške moderne umetniške hiše »Der Sturm« in otvoril 26. t. m. serijo predavanj iz jugoslovanske mlade umetnosti in govoril o »Slovenski novi umetnosti« pričeniš z dobo »Treh labodov« in nastopom bratov Kraljev, Vidmarja, Kogojja in Podbevška do ekstremne skupine tankovcev in reje »Tanke«. Predavanja, kateremu so poleg nemških umetnikov prisostvovali tudi člani kr. poslaništva in konzulata g. konzul Miklič in dr. Pernar ter lepo število naših Jugoslovancev, je bila priključena mala razstava slovenskih modernistov Carge, Cernigaja, Stepančiča, Laha, Karmeliča in moderne fotografije cinografa Josipa Pogacnika, ki so vzbudile splošno pozornost. Naslednja predavanja in razstava »Srbo-hrvatska mlada umetnost« in »Nova pota slovenskega gledališča« so najavljena za prihodnji mesec.

Delo jugoslovanske emigracije v Nemčiji. Organizacija Jugoslovancev emigrantov v Ljubljani je poslala v Nemčijo člana tiskovnega oddelka, publicista g. Marija Moč, ki prične v soboto pri jugoslovanskem združenju »Jedinstvo« v Berlinu s ciklom predavanj: »Narodna manjšina — mednarodno vprašanje mira.« »Naše manjšine v Italiji.« »Nettunske konvencije in naši rojaki v Italiji.« »Makedonsko vprašanje — vprašanje ujedinjenja vseh južnih Slovanov!«; prihodnji mesec pa priredi pod okriljem »Lige za človeške pravice« javna predavanja v nemškem jeziku »Položaj narodnih manjšin v Italiji« in »Fašizem in proletariet«.

S knjižnjega trga

Jeronimska vedna izdanja za l. 1929. so izšla, in sicer Kotedar »Danica« za l. 1929. povesti od Milutina Mayera »Golgotski Ružec«, zbirka hrv. narodnih pobožnih pesmi, katere je zbral J. Lahner »Od Isusa i Marije«, in ena gospodarska knjiga od dr. V. Vogrina »Kukelet štetojnc«. Vse knjige so bogato ilustrirane, a se prodajajo za 40 Din, dočim člani plačajo samo polovico. — Hrvatsko književno društvo sv. Jeronima, Trg Kralja Tomislava br. 20. »Mladi junak«. Ravnokar je izšla 2. številka tega ljubkega glasila mladih junakov in junakinj s sledečo prav pestro vsebino: Jesen (Ivan Albrecht), Pripovedka o Nanci (Josip Vendot), Jernejek sirotek (Mirko Kunčič), Nezgodna (Albin Cebular), Dva grozda... (Zdravko Zemljčič) Ti, ti, ti... (Ivan Albrecht), Tončkov hrenilnik (Rajko Hojan), Delo malih, Zbrana zrnca, Po svetu, Tebi na pot, Pisma mladih, Milček in Miček. — Med besedilo so posejane številne slike tako, da je »Mladi junak« kakor škatlica biserov... Starši, vzgojitelji! Dajte ta list mladini v roke! Stane letno 10 Din in se naroča pri upravi v Ljubljani, nasip 10.

Odda se v najem

Ze nad 25 let obstoječa špecer. trgovina, na jako prometnem prostoru, na glavni cesti periferije Ljubljane, proti odkupu zaloge in inventarja. Trgovina obstoji iz 2 lokalov, skladišča in stanovanjske sobe. Najemna nizka, potreben kapital 50.000 Din. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro Trgovina, Ljubljana, Feritacija.

Živinski sejem.

Na dan sv. Terezije 15. oktobra se bo vršil pri Sv. Lovrencu na Pohorju tretji in zadnji živinski sejem v tem letu za konje, govedo in drobnico. — Vabijo se kupci in prodajalci.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročitvi. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službo dobe

Pletiljke
izurjenih, deset, sprejme takoj za stalno. — Ciril Vajt, Kranj.

Šivilje
za perilo, ki znajo ažurirati na stroj, sprejem takoj za stalno nameščenje. Naslov v upravi lista pod št. 9812.

Deklico
s kmetov, 14—15 let staro, pridno, zdravo in čedne zunanosti, sprejem takoj k otrokom. Predstaviti se je osebno. Naslov v upravi lista 9811.

Pekovski pomočnik
zanesljiv in dobro izurjen, se takoj sprejme. — Naslov se izve v upravi Slovenca pod številko 9831.

Kuharica
se s 15. oktobrom sprejme k 2 osebam. Predstaviti se je v trgovini Vrščak, Selenburgova ul. 3.

Korespondenta (ko)
s perfektnim znanjem francoskega, italijanskega, nemškega in slovenskega ali srbohrvatskega jezika in vsaj deloma angleščine, se išče za takojšen nastop. Prednost imajo prosilci, že izveščani v lesni trgovini. Ponudbe s prepisi spraveval v referencami na D-H-J, lesna izvozna družba, Ljubljana, Beethovnova 6.

Službe iscejo

Prodajalka
izučena v meš. trgovini želi premeniti službo. Gre v mesto ali v kak večji kraj na deželo, kjer bi pomagala v gospodinjstvu. — Ponudbe pod »Pridna in poštena« št. 9787 na upravo Slov.

Pekovski pomočnik
mlajši, išče mesta v mestu ali na deželi. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 9815.

Zamenjam službo
Katera gospodična kon-toristinja bi zamenjala svoje službeno mesto v Ljubljani za istotakim v Mariboru? — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Sporazum«.

Pouk

Metoda Berlitz
Pouk francoščine, angleščine, italijanske, nemške itd. po profesorjih dotičnih dežel. Vsak profesor poučuje edinole v svoji materinščini. — Prijava samo: Kralja Petra trg 8/L, Ljubljana.

Krojači, šivilje, nešivilje! Krojni tečaj!
Vodja krojnega učilišča, Ljubljana, Stari trg 19, se je povrnil z znanstvenega modnega potovanja. Tečaj začetkom septembra, dnevni in večerni. Kroj se rabi danes po svetovnih salonih. Pri-stoja brez poskušnje, velike važnosti za konfek-cionerje in krojače, ki delajo brez poskušnje. Za nešivilje dam. kraj lahko razumljiv. Ugodni plačilni pogoji. Revnejšim znižano. Izdelava krojev. — Vsak učenec ima pravo obiskovati tečaj do popolne usposobljenosti, brez doplačila čez tečajni rok, vsako leto brezplačni pouk o spremembi mode. — Brezplačna pre-skrba služb.

Zasluzek

Iščemo zastopnike
v vseh krajih. — Glavno zastopstvo »Vardar«, za-varovalna družba, Zagreb — Jurjevska 3.

Par 100 dinarjev
dnevnega zaslužka vsakemu, ki prevzame zastopstvo raznih predmetov. Josip Vardjan, Ljubljana, Resljeva 30/III.

Stanovanja

Stanovanje
dobi uradnik, potnik ali dijak. — Naslov v upravi Slovenca pod številko 9816.

Sostanovanka
se takoj sprejme. Naslov v upr. Slov. pod št. 9818.

Solnčna soba
lepa, blizu tehnike, elektrika, direkt. vhod s stopnic, 2 postelji, se odda. Naslov se izve v upravi Slovenca pod številko 9817.

Prav na Vas

smo mislili, ko smo otvorili podružnico za vse upravne posle našega dnevnika v centru mesta. Oglasite se v našem paviljonu poleg Uniona na Miklošičevi cesti. Telefon 30-30.

Posredstva

Stanovanjsko hišo
novo, z vrtom za zelenjavo, v Litiji, prodam za ceno 56.000 Din. — Malo posredstvo v Jazbini, 1 uro od Litije, prodam za ceno 10.000 Din. — Makso Lajovic, trg., Litija.

Kupimo

Krompirja
la belega in roza bi vzeli vsak teden 3 vagoni v komisijo ali tudi manjše količine. Cenj. ponudbe pod »Zagreb« št. 9626 na upravo lista.

Prodamo

Nagrobna svetilka
se poceni prodaja. — Ana Bedina, Poljanska c. 21.

Puhasto perje
kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko, dokler zaloge traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistila na perja, Zagreb, Illica 82.

Kočije
in druge vozove
ter konjske opreme — prodamo vsled nabave avtomobila. — Tozadevno se izve v vinski trgovini Bolafio, Ljubljana.

Pisalni stroj
portabel — zelo ugodno prodam. — Sv. Petra cesta 75, pritičje.

Sedemcevni radio-aparat
z okvirno anteno, prvotno izdelan, se proti takojšnjemu plačilu prodaja. Naslov pove uprava Slovenca pod številko 9808.

Harmonij
dobro ohranjen, ceno prodam. — Alojzij Orlič, Suhor (Metlika).

Posteljno perje
mekko, poceni, ima v zalogi trgovina s perutnino, Šiška, Slovenska ul. 29.

Trgovci, pozor!
Nudim po najnižji ceni lep, zdrav, gorenjski KROMPIR takojšnje vagonске dobave. Ponudbe na inšeratni oddel. Slov. pod: »Krompir« št. 9832.

Salon
eleganten, skoraj nov — prodam. — Ponudbe pod »Salon« upravi Slovenca.

Okrasne letvice
za oprave Vam najceneje nudi izdelovalnica Ivan Dovžan, Ljubljana VII. — Zahtevajte vzorce in cenike!

Vijoline
kitare, citre, strune in potrebščine kupite najbolje pri M. Musiču Paviljon za dramskim gledališčem. Pripraviš se!

Šlezjski premog
odlični, in koks, promptno iz skladišča, ter trboveljski premog, dobavlja Čebin, Ljubljana, Wolfova ulica 1. — Tel. 2756.

Čajno maslo
sir »Trapist« in mohant se dobi v mlekarni Vencel Benkovič, Kamnik.

Volna in bombaž
za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Zidovska 4.

Objave

Lastnikom koles
nabavimo v slučaju tatvine novo kolo. V Vašem interesu se javite. — Za pismeni odgovor priložite 1 Din znamko. Sprejmemo tudi zastopnike, Jos. Vardjan, Ljubljana, Resljeva cesta 30/III.

Daruje
Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Volfova ulica št. 12!

Razno

Jetiko
ozdravi tudi pozimi strokovnjak (strokovne knjige) dr. Pečnik, zavod Sečovo, železniška postaja Rogaska Slatina

Vsak petek sveže morske ribe
Ant. Stacul
Ljubljana, Šelenburgova ulica 4.

Ako želite imeti no zimi,
kovsa narava spi, lep cvet kupite boand. čebulice, hijacinte, narcise, tulipane, irise, trokuse in anemone.

Sever & Komp.
Ljubljana, Wolfova ul. 1.

Drva

bukove in hrastove od padke od parketov do stavila po nizki ceni nadom parna žaga
V. SCAGNETTI
v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Parkele hrastove in bukove hrastov rezan tes in parjeno bukovino

prodaja najugodnejše
Ivan Šiška
tovarna parket in parne žage
Ljubljana - Metelkova ulica 4. Telefon 2244.

Kupuje vedno in vsako količino hrastovih hieodov, hrastovih desk 27 mm in hrastove frize.

VELOUR za damske plašče
velika izbira, nizke cene
A. MILAUC "Pr. Šklop"
Ljubljana, Metelkova ul.
Pred športno

Velika izbira. Najnižje cene.
Dvokolesa nova od Din 1000 — naprej. Sivalni stroji od Din 1400 — naprej. Otroški vozički od Din 240 — naprej. Motorji po najnižji ceni. Oglejte si pred nakupom zalogo. — Prodaja na obroke. Ceniki franko.
„TRIBUNA“, F. B. L.
Ljubljana, Karlovska cesta številka 4.

Šola za jezike po Berlitzovi metodi
Francosčino, angleščino, italijansčino, nemščino t. d. poučuje samo izpranani profesorji dotičnih dežel in slove edinole v njih materinščini.
Pojasnila in pr glastive: vsak dan od 10. dopoldne do 9. zvečer
Kralja Petra trg 8/L.

Razglas
Županstvo trga Središče ob Dravi prodaja ca. 300 m² stoječega borovega lesa.
Sprejem ofertnih ponudb do 27. oktobra do 11. ure v podpisnem občinskem uradu, kjer se dobijo natančnejši pogoji.
Gozd leži ob okrajni cesti, oddaljen od postaje Središče 30 minut.
Županstvo trga Središče ob Dravi.
Župan: Lukačič.

Ivana Lapajne
poštnega kontrolorja v pokolu.
Umrli je 8. oktobra 1928 ob 3½. uri pop. v 83. letu starosti. — Pogreb bo 10. oktobra 1928 ob ¼. uri pop. iz hiše žalosti, Pred škofijo 14. — Priporočamo ga v pobožno molitev.
Žalujoča rodbina Lapajne - Perko.

Vsevolod Ivánov:

Povratek Buddhe

(Povest.)

6

Ko se profesor segreje, ugiba, komu naj zaupa rokopise in knjige. V Glavnem Pedagoškem Institutu predava profesor Safonov zgodovino svetovne literature. Njegovo tekoče delo je: »Kako so vplivale skandinavске sage na ruske junaške pesmi.« Rokopise veže z motvozom in na vsakem zapiše z rdečim debelim svinčnikom: »Rokopis prof. V. V. Safonova, ki je odpot...« Pomisli in popravi: »ki je uradno odpotoval v znanstvene svrhe na mongolsko mejo. Prosim, da se previdno ravna.« Rokopisov je mnogo. Vrže še drva v peč, zdaj je toplo. Ko sleče pleteno srajco, mu poči v rokavu. Profesor pripravi enciklopedijski slovar, da si kupi zanj pleteno toplo obleko. Na košček papirja zapiše: »srajci — 2, kožuh — 1, obrečke — 4« in doda k slovarju še knjig. Vendar se mu nekako smilijo drva in kuri peč s starimi zvezki ter nepotrebnimi knjigami. Takih nepotrebnih knjig ima zelo mnogo. Po celi sobi se dviga pepel, tudi na profesorjevih licih je siv, prijetno-dišeč pepel. Profesor se ga otresa, misli na mongolske črede, na bravino. Tako ga najde politruk Anisimov.*

»Treba je obvezati glavo z robcem, ker od papirnatega pepela izpadajo lasje. Težko je tudi umivati glavo v milni krizi...«

Anisimov je vedno tak, kot da bi tekel v klanec: potan je, razvita ruta vihra, zimski škornji so široki in veseli kakor stropa spomlad. Zadovoljen je s seboj in pridno pomaga profesorju tlačiti papirje v peč. Safonov mu hoče ustreči in vpraša:

»Ali se je pritožil?«

* Politični voditelj (komunist) ki nadzoruje kako podjetje, urad, vojni oddelk in sl.

»Kdo?«

»Dievel?«

»No-o!... Nakričal se je, pa je konec. Zvečer je prišel zopet igrat damo. Stanujeva v isti komuni... To je prava moč, dinamika, kakor rad rečem... Kaj bi Dievel?«

Profesor prvič vidi človeka iz komunje. Vpraša ga po otrocih. Anisimov ima tri. Najmlajši, pet let star, ljubi avtomobile: izreže jih iz papirja in barva s črnilom. Anisimov je včlanjen pri stranki od leta 1916, po poklicu je strugar.

»Ali bo na Ruskem komunja?« — vpraša profesor previdno, kakor da bi se zbodel.

»Komunja? Kje pa naj bi bila, če ne pri nas? Na vsak način!«

Ko se ogreje, predlaga profesorju, da gresta gledat, kako prevažajo Buddho. Profesor Safonov mora pripraviti priljago za pot. Anisimov ogleduje police in pisalno mizo.

»Da-a, brezpogojno. Ali ste že dolgo profesor?«

»Dvanaest let.«

»Niste bili pri nobeni politični stranki?«

»Ne.«

»Tako. Ste torej blizu petdesetih let?«

»Osemindeset.«

»Navadna stvar. No, jaz grem. Jutri se peljeva skupaj v komisariat po mandate. Jutri. Rekli so sicer za danes, a bo vendar boljše jutri, pa še jutri menda ne bodo napisali...«

Že leti po stopnicah, strese aktovko in krili z rokami. Kakor bi govoril na političnem zborovanju.

Zaboj je bil nov in svež, in veselo so skakale po njem rdeče namazane črke: »Vrh«, »Pozorno«.

»Tu so naši! Glej jo dinamiko: ob enem z Buddho pelje drva na kolodvor...« je rekel Anisimov. »Grem pomagat!«

Dava-Dorčži je hitro in spoštljivo strgal z glave razmršeno ovčjo kučmo.

Toda profesor Safonov je šel mimo.

Profesor ima sanke. Z njimi gre enkrat na mesec v institut po živila. No, češče si prinese svoj delež kar v roki — dajejo zelo malo. V svoje stanovanje vzame profesor znanega dijaka Lazarja Neutza. Ko pride profesor s kolodvora, igra Neutz na balalajki¹, vzdignil je noge k podbradku in objel kolena z rokami. Nos ima dolg in tenak kakor struna, v njem vedno nekaj zveni.

»Malaria v nosu!« govori Neutz.

Profesor zloži prtljago v sanke, Neutz mu pomaga. — Vrnete se čez pol leta ali sploh tam ostanete? Mongolija časi po živinoreji, državljani profesor...«

Profesor vleče sanke na Nikolajevski kolodvor. Tramvaj stoji, tračnice so zasnežene in sneg je trd, zmrazil je kakor led. Vojaki v laptih² in plaščih, prepasani z jermeni, z rdečo zastavo, gredo in prehitijo profesorja. Za trenutek se mu zdi, da bodo takoj zavzeli topluško in njegov prostor. Zato hiti in polzi s čevlji.

»Buržuj se pelje trgovat« kričijo vojaki.

»Treba ga bo pregledati!...«

Profesor je tik zraven vojakov in sliši rožljanje pušk.

¹ Tovorni voz z železno pečjo za prevažanje vojakov.

² Nevski prospekt — ime glavne petrograjske ulice.

³ Rуска tamburica s tremi kovinskimi strunami.

⁴ Lapti — iz ličja pletene opanke, narodno obuvalo, v mirnem času so se nosile izključno poleti, ker puščajo vlogo.

Vojaštvo pred vojsko sploh ni nosilo lapte.

LIJUSKA KNJIZNICA in mlajših knjigovodstvenih knjig v Ljubljani: 28 zvezek:

A. Sheehan, Nodine, Povest ruskega dekleta, 24 Din. vez 82 Din — 24 zvezek: A. Marby,

Hanka, Lufiško-srbska povest, 22 Din. vez 80 Din — 25 zvezek: Haggard, Hiti cesarja

Montezuma, 82 Din. vez 42 Din — Storlek in njegova burkasta življenja, 14 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.

vez 22 Din — 27 zvezek: Pregej, Otroč solina, 24 Din. vez 82 Din.